

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Odbor rozvoje a strategie regionální politiky

ZPRÁVA
o plnění úkolů v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti
za IV. čtvrtletí 2007

březen 2008

I.	Úvod	3
II.	Implementace hospodářské, sociální a územní soudržnosti	4
1.	Cíle a úkoly kohezní politiky	4
2.	Hospodářská a sociální soudržnost.....	4
3.	Územní soudržnost	6
4.	Územní dimenze kohezní politiky a nové výzvy k posílení územní soudržnosti a konkurenceschopnosti	7
III.	Čerpání prostředků z Evropských fondů v programovém období 2004-2006	14
1.	Souhrnný přehled čerpání finančních prostředků z Evropských fondů	14
2.	Jednotné programové dokumenty pro Cíl 2 a 3.....	19
3.	Realizace Fondu soudržnosti	21
IV.	Realizace iniciativ Společenství	22
1.	Čerpání finančních prostředků kumulativně za programové období 2004 - 2006	22
2.	Stav plnění pravidla N+2 pro alokaci roku 2005	22
3.	Stav plnění pravidla N+2 pro alokaci roku 2006	23
4.	Přehled implementace iniciativ s Řídícími orgány mimo ČR.....	23
V.	Iniciativy EK, EIB a ERB.....	25
VI.	Hodnocení indikátorů.....	26
VII.	Připravenost programů financovaných z evropských fondů v programovém období 2007-2013.....	27
1.	Připravované programy ke schválení.....	27
2.	Schválené programy k 31.12. 2007.....	27
3.	Operační programy Evropské územní spolupráce v letech 2007 - 2013	27
VIII.	Přehled kontrolních a auditních činností	30
1.	Finanční kontrola a audit na úrovni MF	30
2.	Finanční kontrola prováděná Řídícími orgány	33
3.	Kontrola prováděná Nejvyšším kontrolním úřadem	34
4.	Auditní činnosti prováděné Komisí a Evropským účetním dvorem	35
IX.	ZÁVĚRY	36

I. Úvod

Ministerstvo pro místní rozvoj čtvrtletně informuje Výbor pro Evropskou unii o plnění úkolů v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti (UV č. 571/2007 bod II.4.). K urychlení čerpání finančních prostředků ze strukturálních věcně příslušná ministerstva přijmou opatření uložená UV č. 430/2006.

Zpráva o stavu plnění cílů a úkolů v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti za IV. čtvrtletí 2007 (dále jen Zpráva) hodnotí komplexně realizaci politiky soudržnosti v ČR kumulativně ke konci roku 2007.

V kapitole II. jsou hodnoceny cíle a výzvy politiky soudržnosti z hlediska vlivu na makroekonomický vývoj a stav implementace úkolů v dimenzi hospodářské (Lisabonská strategie), sociální (vývoj zaměstnanosti) a v dimenzi územní (Územní agenda EU, Lipská charta a 1. akční program).

Stav čerpání finančních prostředků z evropských fondů v programovém období 2004 – 2006 je vyhodnocen v kapitolách III. – V.

Přínosy operačních programů Rámce podpory společenství (RPS) za C 1 jsou vyhodnoceny v kapitole VI.

Schvalování a připravenost programů na implementaci v novém programovém období 2007 – 2013 je vyhodnoceno v kapitole VII. V kapitole V. je zachycen stav přípravy na realizaci Iniciativ na další programové období.

V kapitole VIII. je podrobně vyhodnoceno provádění kontroly implementace programů z úrovně MF, řídicích orgánů, Nejvyššího kontrolního úřadu a Evropské komise.

V kapitole IX. jsou shrnuty hlavní závěry z hodnocení implementace politiky soudržnosti v ČR.

Zpráva byla zpracována ve spolupráci s MPO, MZe, MPSV a MŽP. Makroekonomický vývoj vybraných ukazatelů za období 2000 - 2007 byl vyhodnocen z podkladů ČSÚ.

II. IMPLEMENTACE HOSPODÁŘSKÉ, SOCIÁLNÍ A ÚZEMNÍ SOUDRŽNOSTI

1. Cíle a úkoly kohezní politiky

Cílem politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti je podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj a zmenšovat hospodářské, sociální a územní rozdíly za pomoci prostředků evropských fondů, Evropské investiční banky a dalších finančních nástrojů.

Evropská společenství a jejich orgány přijímají k řešení těchto cílů a výzev následující úkoly:

- snižovat rozdíly mezi úrovní rozvoje různých regionů; k tomu využívat Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti a jiné dostupné finanční nástroje, viz čl. 148, 158, 159, 161 a 162 Smlouvy
- podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj ekonomických činností, vysokou úroveň zaměstnanosti, ochranu a zlepšování životního prostředí, viz bod 5 Nařízení (ES) č. 1260/1999 a Nařízení (ES) č.1083/2006
- v rámci iniciativ Společenství podporovat přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci (Interreg), hospodářskou a sociální obnovu měst a městských oblastí postižených krizí a rozvoj venkova (Leader), viz bod 385 Nařízení (ES) č.1260/1999
- s využitím nástrojů finančního inženýrství a iniciativ JASPERS zkvalitnit přípravu velkých, resp. složitých projektů cestou expertní pomoci při návrhu dílčích řešení, a tím přispět ke zvýšení absorpční kapacity. Dále podporovat malé a střední podniky, udržitelný rozvoj měst kombinací nástrojů, jako jsou granty a negrantové nástroje, půjčky, vlastní jmění, rizikový kapitál nebo záruky, viz čl. 44 Nařízení (ES) č.1083/2006
- odstraňovat nerovnosti a podporovat rovné zacházení pro muže a ženy, bojovat proti diskriminaci rasy, etnického původu, náboženského vyznání nebo světového názoru, apod. (EQUAL), viz čl. 2 a 3 Smlouvy a bod 38 Nařízení (ES) č. 1260/1999
- v souladu se závěry třetí a čtvrté kohezní zprávy EK posílit orientaci na realizaci lisabonské strategie, inovace podporující udržitelný růst, konkurenceschopnost, zaměstnanost a soudržnost při naplňování ambicí stát se přitažlivějším místem pro investice a práci
- v souladu s návrhem nové Evropské smlouvy posilovat teritoriální kohezi jako třetí pilíř kohezní politiky
- ve smyslu Lipské charty o udržitelných evropských městech podporovat integrované přístupy pro řešení urbánní problematiky
- s ohledem na nové výzvy obsažené v Územní agendě Evropské unie sjednané v Lipsku ve dnech 24. a 25. května 2007 posílit regionální identity a lépe využívat územní rozmanitosti. Územní agenda staví na těchto třech cílech: rozvoj vyvážené polycentrické soustavy měst a nového partnerství měst a venkova, zajištění rovnosti přístupu k infrastruktuře a znalostem, udržitelný rozvoj, efektivní veřejná správa a ochrana přírody a kulturního dědictví.
- na úrovni členských států realizovat První akční program implementace Územní agendy EU schválený na Azorech ve dnech 23. a 24. listopadu 2007.

2. Hospodářská a sociální soudržnost

Politika soudržnosti ČR v programovém období 2004-2006 se zaměřovala především na horizontální cíle, jako jsou udržitelný rozvoj založený na konkurenceschopnosti (růst HDP a

zvyšování produktivity práce), vytváření podmínek pro podnikatelské prostředí (zlepšit přístup k inovacím, energeticky úsporným technologiím a flexibility trhu) a zlepšování kvality infrastruktury, zejména dopravních sítí.

Z evropských fondů bylo na plnění těchto cílů kohezní politiky v letech 2004 až 2007 z alokace na celé programové období vyčerpáno v rámci OP Průmysl a podnikání 119, 6 mil. Eur (46 %), Infrastruktura 172,7 mil. Eur (70 %) a Rozvoj lidských zdrojů 132 mil. Eur (41 %).

Čerpání prostředků z evropských fondů i prostředků veřejných a soukromých mělo pozitivní dopad na růst české ekonomiky, produktivitu práce a zaměstnanost i soudržnost na národní a regionální úrovni. Kvantifikovat podíl čerpání těchto prostředků na makroekonomické ukazatele je možné jen za pomoci multisektorálních makroekonomických modelů.

Makroekonomický vývoj: vybrané ukazatele

Zdroj: ČSÚ

Ukazatel	Měřicí jednot.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Meziroční změna HDP (reálně) stálé ceny	%	3,6	2,5	1,9	3,6	4,5	6,4	6,4	6,6
Meziroční změna HDP v Eurozóně stálé ceny	%	3,8	1,9	0,9	0,8	2,1	1,6	2,7	2,6
Souhrnná produktivita práce (předchozí rok = 100) stálé ceny	%	4,0	2,2	1,6	4,6	4,3	5,2	4,6	4,5
Index vývoje reálných mezd*(předchozí rok=100)	%	102,4	103,8	105,4	106,5	103,7	103,3	103,8	104,4
Korunový kurz Kč/EUR	Kč	35,610	34,083	30,812	31,844	31,904	29,784	28,343	27,762
Průměrná míra inflace	%	3,9	4,7	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5	2,8
Index průmyslové produkce předchozí rok = 100	%	x	106,7	101,9	105,5	109,6	106,7	111,2	108,2

* Dle výkaznictví ČSÚ, tj. za subjekty podnikatelské sféry s 20 a více zaměstnanci a za všechny subjekty nepodnikatelské sféry

Pozitivně lze hodnotit vývoj makroekonomických ukazatelů, zejména počínaje třetím a čtvrtým rokem implementace Rámce podpory Společenství, kdy se výrazněji zvýšil podíl čerpání prostředků z evropských fondů.

Meziročně se HDP ve stálých cenách oproti 3,6 % v roce 2000 zvýšil na 6,6% v roce 2007, zatímco dynamika v Eurozóně měla opačný trend. Došlo také ke zvýšení souhrnné produktivity práce ze 4,0 % v roce 2000 až na 5,2 % v roce 2005. V letech 2006 - 2007 došlo k poklesu souhrnné produktivity práce a to až na 4,5 %. Mírný meziroční nárůst zaznamenal také meziroční index reálných mezd.

Príznivý vývoj české ekonomiky se odrazil i ve zpevnování kurzu koruny oproti Euru, což pozitivně ovlivňuje i vývoj inflace, která je přes mírný nárůst stále pod úrovní roku 2000. Tento vývoj kurzu koruny k Euru však způsobuje ve vztahu k čerpání prostředků z evropských fondů vážné problémy ve financování ukončovaných programů a projektů.

Vývoj zaměstnanosti

Zdroj: ČSÚ

Ukazatel	Měřicí jednotka	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Míra ekonom. aktivity (1)	%	60,4	60,0	59,8	59,4	59,2	59,4	59,3	58,8
Míra ekonom. aktivity (2)	%	71,6	71,0	70,8	70,4	70,1	70,4	70,3	69,8
Obecná míra nezaměst. – celkem (3)	%	8,8	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3

Obecná míra nezaměst. – ženy (3)	%	10,6	9,7	9,0	9,9	9,9	9,8	8,8	6,7
Podíl dlouhodobě nezam. na celkovém počtu nezam.	%	48,6	52,1	50,2	48,8	51,0	53,0	54,3	52,3

(1) Podíl zaměstnaných + nezaměstnaných (tj. pracovní síly) na celkovém počtu obyvatel ve věku 15 a více let

(2) Podíl zaměstnaných + nezaměstnaných (tj. pracovní síly) na celkovém počtu obyvatel ve věku 15-64 let

(3) Z výběrového šetření pracovních sil, osoby starší 15ti let

Ve vývoji obecné míry nezaměstnanosti (2) došlo ke značnému obratu, zejména v letech 2006 a 2007, kdy dochází k výraznému nárůstu čerpání prostředků z evropských fondů. Oproti roku 2000, kdy obecná míra nezaměstnanosti činila 8,8 % se tato míra se snížila téměř o polovinu, tedy na 5,3 %. Pozitivně lze hodnotit také vývoj obecné míry nezaměstnanosti (3) u žen, která poklesla z 10,6 % na 6,7 %. Problémem zůstává vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu nezaměstnaných, který se dokonce v roce 2007 zvýšil na 52,3 % oproti roku 2000, kdy tento podíl činil 48,6 %.

3. Územní soudržnost

Rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti v ČR se v programovém období 2004 – 2006 realizují hlavně v rámci Společného regionálního operačního programu (SROP), který se na celkových prostředcích alokovaných na RPS podílí 31 %. Zaměřuje se zejména na zvýšení prosperity regionů rozvojem malých a středních podniků a řemesel a vytváření nových pracovních příležitostí, zkvalitnění regionální a místní dopravní infrastruktury při respektování ochrany životního prostředí, zlepšení životních podmínek občanů v regionech a zvýšení podílu cestovního ruchu na hospodářské prosperitě regionů.

V letech 2004 – 2007 se na plnění těchto priorit a cílů vyčerpalo (certifikováno) 324,6 mil. Eur, tzn. více než 70 %. alokace, která za celé programové období činila 454,3 mil. Eur.

Na rozvoji regionů se rovněž podílely programy Iniciativ a Jednotné programové dokumenty pro Cíl 2 a 3, které jsou zaměřeny na zkvalitnění městského prostředí a využití výzkumně-vývojového potenciálu regionu, sociální integraci ohrožených skupin a rovnost příležitostí při respektování zásad udržitelného rozvoje. Alokace na léta 2004-2006 činila 113 mil. Eur a do konce roku 2007 bylo čerpáno (připraveno k certifikaci a zaúčtováno v IS Viola) 71 mil. Eur, tzn. 62,8 %.

Čerpání finančních prostředků na rozvoj regionů v ČR z prostředků evropských fondů se pozitivně promítlo do zlepšování soudržnosti regionů, zmenšování ekonomických rozdílů a snižování nezaměstnanosti zejména v nejvíce problémových regionech. Kvantifikaci tohoto pozitivního vlivu na soudržnost regionů bude možné provést až pomocí multisektorálního regionálního modelu (aplikace modelu je teprve v etapě příprav).

Dynamika HDP¹ za ČR a regiony

Zdroj: ČSÚ

ČR a regiony	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Česká republika	103,6	102,5	101,9	103,6	104,5	106,4	106,4	106,6
Eurozóna	103,8	101,9	100,9	100,8	102,0	101,5	102,8	102,6
Praha	104,3	105,9	100,6	103,8	103,8	107,3	105,4	Data za r. 2007 podle regionů budou k dispozici 28.11. 2008
Střední Čechy	105,1	102,9	106,3	103,1	106,4	105,8	107,3	
Jihozápad	103,8	101,4	101,3	104,0	107,0	105,3	107,1	
Severozápad	101,8	98,1	102,7	105,8	101,4	104,6	106,6	
Severovýchod	104,5	100,5	101,9	101,5	104,7	107,1	107,3	
Jihovýchod	103,7	103,7	101,5	104,0	103,4	105,8	105,8	
Střední Morava	103,2	101,0	102,3	103,0	105,3	105,3	105,9	
Moravskoslezsko	101,5	101,5	100,6	104,0	104,8	108,5	106,8	

¹ Meziroční změna HDP (reálné) ve stálých cenách

V programovém období 2004 – 2006 zaznamenaly všechny regiony zrychlení ekonomického růstu s výjimkou regionu Jihozápad, kde ke zrychlení dynamiky HDP došlo již počínaje rokem

2003 a meziročně růst dosahoval nejvyšších hodnot (7 %) ve srovnání s ostatními regiony. Obdobnou dynamiku HDP dosáhly v roce 2006 jen regiony Severovýchod a Střední Čechy. K nastartování ekonomického růstu došlo také v regionu Severozápad, kde dokonce v roce 2001 došlo meziročně k poklesu dynamiky na 98,1 %.

Ekonomická pozice regionů NUTS-2 podle vybraných ukazatelů

Zdroj: ČSÚ

Region	Podíl regionu na obyvatelích ČR (%) 2006*	Podíl regionu na HDP ČR 2006 (ČR=100)	HDP na obyvatele (ČR=100) 2006	Podíl regionu na obyvatelích ČR (%) 2007*	Podíl regionu na HDP ČR 2007 (ČR=100)	HDP na obyvatele (ČR=100) 2007
Praha	11,5	24,3	210,6	11,5	Data za r. 2007 podle regionů budou k dispozici 28.11.2008	Data za r. 2007 podle regionů budou k dispozici 28.11.2008
Střední Čechy	11,4	10,3	90,4	11,4		
Jihozápad	11,5	10,6	91,7	11,5		
Severozápad	11,0	8,7	79,5	11,0		
Severovýchod	14,5	12,2	84,5	14,5		
Jihovýchod	16,0	14,2	88,8	16,0		
Střední Morava	12,0	9,3	77,4	12,0		
Moravskoslezsko	12,1	10,5	85,9	12,1		
ČR	100,00	100,0	100,0	100,00	100,0	100,0

* Podíl počtu obyvatel v oblasti na celkovém počtu obyvatelstva v ČR

Pozitivně lze hodnotit zrychlení ekonomického růstu v regionech (viz předchozí tabulka), kde byl podíl HDP na obyvatele ve srovnání s ostatními regiony nižší. Jsou to regiony Severozápad, Střední Morava, ale také Severovýchod

Vývoj nezaměstnanosti v regionech NUTS-2 (obecná míra nezaměstnanosti)

Zdroj: ČSÚ

Region	Obecná míra nezaměstnanosti							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Praha	4,2	3,9	3,6	4,2	3,9	3,5	2,8	Data za r. 2007 podle regionů budou k dispozici 28.11.2008
Střední Čechy	7,5	6,7	4,9	5,2	5,4	5,2	4,5	
Jihozápad	6,0	5,7	4,8	5,2	5,8	5,1	4,9	
Severozápad	13,8	11,7	11,3	11,2	13,1	13,5	12,7	
Severovýchod	6,9	6,2	5,3	6,5	6,7	5,6	6,1	
Jihovýchod	7,8	7,8	6,8	7,2	7,9	7,7	7,1	
Střední Morava	10,6	9,5	8,8	8,6	9,8	9,7	7,6	
Moravskoslezsko	14,3	14,3	13,3	14,7	14,5	13,9	12,0	
ČR	8,8	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	

Ke snížení nezaměstnanosti došlo oproti roku 2003 (před zahájením implementace RPS) ve všech regionech, s výjimkou regionu Severozápad, kde se zrychlení ekonomického růstu projevilo v poklesu nezaměstnanosti až v roce 2006.

4. Územní dimenze kohezní politiky a nové výzvy k posílení územní soudržnosti a konkurenceschopnosti

Územní soudržnost* vytváří předpoklad pro lepší zacílení intervencí kohezní politiky jakožto průřezové rozvojové politiky EU. V souladu s obnovenou Lisabonskou strategií pomáhá posílit globální konkurenceschopnost a udržitelnost všech regionů, mobilizuje jejich územní potenciál pro hospodářský růst a tvorbu pracovních míst. Územní dimenze plní v kohezní politice významnou

* Pojem územní vyskytující se v řadě slovních spojení použitých v této kapitole zahrnuje společně aktivity z oborů územního plánování a regionální politiky.

úlohu a je předpokladem pro dosažení udržitelného hospodářského růstu a realizace sociální a hospodářské soudržnosti. Jejím uplatněním má být dosaženo lepšího zacílení intervencí kohezní politiky. Specifické geografické otázky a příležitosti regionů a měst se zohledňují prostřednictvím „Územní agendy EU“.

Územní agenda EU

Cílem dokumentu „Územní agenda EU“ (květen 2007) je prosazování politiky územní soudržnosti jako třetího rozměru kohezní politiky. Dokument vytváří strategický a akční rámec územního rozvoje Evropy a stanovuje územní priority pro rozvoj území EU, které mají být naplňovány v období do roku 2011:

- posílení polycentrického rozvoje a inovací prostřednictvím vytváření sítí městských regionů a měst
- rozvíjení nových forem spolupráce při rozvoji území a partnerství venkovských a městských oblastí
- podpora regionálních seskupení (klastrů) posilujících konkurenceschopnost a inovace
- podpora posílení a rozšíření transevropských sítí
- podpora transevropského řízení rizik včetně dopadů klimatických změn
- posílení ekologických struktur a kulturních zdrojů jako přidané hodnoty pro rozvoj.

Tyto priority by měly být součástí zpráv o hospodářské, sociální a hospodářské soudržnosti a předpokládá se jejich zapracování do národních rozvojových strategií členských států EU a do strategií měst a regionů (požadavek ministrů členských zemí odpovědných za regionální rozvoj).

Lipská charta

Cílem Lipské charty (květen 2007) je formulovat základní společné zásady a strategie udržitelného rozvoje měst, a to v dimenzi ekonomické, sociální a environmentální. V tomto smyslu Lipská charta doplňuje cíle a priority Územní agendy EU.

Zásadní doporučení Lipské charty:

- důraz na využití integrovaného přístupu při rozvoji měst
- vytváření a zajištění vysoce kvalitních veřejných prostranství
- modernizace infrastrukturních sítí a zlepšení energetické účinnosti
- podpora inovační a vzdělávací politiky.

Ministři členských zemí, kteří odpovídají za problematiku územní soudržnosti, se zavázali

- zahájit ve svých státech politickou diskusi o způsobech integrace zásad a strategií Lipské charty o udržitelných evropských městech do národních, regionálních a místních politik rozvoje
- uplatnit princip integrovaného rozvoje měst a na národní úrovni vytvořit odpovídající věcný a správní rámec pro jeho implementaci
- podporovat zřízení vyvážené územní organizace na základě evropské polycentrické městské struktury.

4.1. První akční program pro implementaci Územní agendy EU

K provedení Územní agendy a Lipské charty přijali ministři EU zodpovědní za územní plánování a rozvoj ve dnech 23. - 24. 11. 2007 na Azorách „První akční program pro implementaci Územní

agendy EU“. Program vytváří společný rámec pro řešení územních otázek v rámci EU a v členských státech a pro dosažení cílů a priorit v ní uvedených a je určen pro období 2007 – 2011.

Program vychází z pěti základních principů:

- solidarita mezi regiony
- víceúrovňová správa a řízení
- integrace politik
- spolupráce v územních otázkách
- subsidiarita.

Implementace Územní agendy bude v uvedeném časovém rámci uskutečňována v pěti akčních liniích prostřednictvím vybraných věcných aktivit:

Implementace priorit Územní agendy na úrovni EU a členských států.

Aktivity: vypracování pokynů a opatření k posílení koordinace územního a městského rozvoje; integrace priorit a úkolů územní agendy do politik a programů členských států; vyhodnocení priorit a úkolů Územní agendy při realizaci NSRR a operačních programů.

Působení na klíčové dokumenty EU a zajištění územní a městské dimenze v sektorových politikách.

Aktivity: analýzy působení klíčových dokumentů, politik a legislativy EU na udržitelný územní rozvoj a územní soudržnost; územní dopady sektorových politik a nástroje pro hodnocení těchto dopadů; spolupráce s tématickými pracovními skupinami pro územní soudržnost a rozvoj měst v rámci ES.

Posílení víceúrovňové správy a řízení procesů v území.

Aktivity této akční linie představují proces a formy spolupráce a partnerství veřejných i soukromých činitelů a zainteresovaných subjektů na všech úrovních územní a městské správy a vytvoření transparentních procesů rozhodování.

Analýza a hodnocení stavu, perspektiv a trendů rozvoje území a dopadů politik na územní soudržnost a udržitelný rozvoj.

Aktivity: vytvoření silné informační základny o situaci na úrovni jednotlivých územních celků a o dopadech jednotlivých politik do území; využití programu ESPON a jiných zdrojů pro hodnocení a monitorování územního rozvoje a soudržnosti.

Koordinace a vyhodnocování realizace akčního programu, komunikace a vytváření povědomí o územní soudržnosti.

Aktivity: koordinace postupů; komunikační strategie; zdroje pro realizaci programu; monitorování a hodnocení procesu realizace.

Portugalské předsednictví se rozhodlo neřešit odděleně problematiku územní soudržnosti a urbánního rozvoje. Proto zahrnuje implementaci obou agend do „Prvního akčního programu pro implementaci Územní agendy EU“.

4.2. Postup MMR k realizaci cílů a priorit Územní agendy EU a Lipské charty

Na Ministerstvu pro místní rozvoj byl připraven a projednán poradou ministra koncepční materiál "Zásady urbánní politiky na období 2007 - 2013", ve kterém je zapracován průřez všech současných "evropských" strategických dokumentů vázajících na urbánní politiku včetně "Lipské

charty" i "Územní agendy EU" a který předznamenává i hlavní zásady „Prvního akčního plánu pro implementaci územní agendy EU.“

Implementaci „Lipské charty o udržitelných evropských městech“ provádí materiál schválený usnesením vlády ČR ze dne 13. srpna 2007 č. 883 k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města. V tomto dokumentu, jehož cílem je zohlednění územního rozměru při realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti, jsou popsány postupy vedoucí k dosažení maximálního využití prostředků evropské kohezní politiky pro rozvoj měst jako pólů růstu při současném odstraňování specifických problémů měst i jejich městských částí. Řešení těchto problémů je nutností, bez které by se samotný růst měst a jejich spádových regionů mohl výrazně brzdít nebo dokonce zastavit. Návazně na zmíněný přijatý materiál byl zpracován Metodický pokyn, jež byl podepsán 1. místopředsedou vlády a ministrem pro místní rozvoj dne 14. září 2007.

Vzhledem ke stěžejní roli měst jako pólů růstu, se Česká republika prostřednictvím MMR zapojila do programu URBACT II, který je programem iniciativy EK „Regiony pro ekonomickou změnu“, spadajícím do cíle 3 politiky soudržnosti „Evropská územní spolupráce“. Program je financovaný z Evropského regionálního rozvojového fondu. Program URBACT II bude v programovacím období 2007 – 2013 přispívat k výměně a získávání zkušeností mezi městy členských států EU při přípravě a implementaci projektů týkajících se rozvoje měst. Přistoupením k programu Česká republika naplňuje cíle priority Územní agendy (Territorial Agenda) a Lipské charty (Leipzig Charter) o udržitelných evropských městech.

4.3. Opatření MMR k „Prvnímu akčnímu plánu pro implementaci Územní agendy EU“

Aktuálním úkolem ve stávajícím období je naplnění politického závazku, který přijali ministři členských států EU, zodpovědní za územní a regionální rozvoj, k implementaci Územní agendy ve svých vlastních oblastech kompetence prostřednictvím schválení „Prvního akčního programu pro implementaci Územní agendy EU“. Závažnost tohoto závazku narůstá tím, že návrh nové Evropské smlouvy považuje teritoriální kohezi za třetí pilíř kohezní politiky a Evropská komise připravuje „Zelenou knihu“ o teritoriální kohezi, která spolu s Územní agendou bude východiskem pro lepší využívání územního potenciálu Evropy.

Z hlediska působnosti MMR a jeho koordinační role v oblasti politiky soudržnosti, regionální politiky a územního plánování se jedná zvláště o priority a aktivity typu: zajišťování územní dimenze sektorových politik, integrace územních priorit do národních, regionálních a místních politik, vyhodnocování jak jsou územní priority naplňovány při realizaci NSRR a operačních programů, koordinace regionálního rozvoje a rozvoje měst, hodnocení územních dopadů sektorových politik, vytváření systému informací o území, komunikační strategie a informace o problematice územní soudržnosti a další.

Za celkovou koordinaci zapojení ČR do plnění Prvního akčního programu pro implementaci Územní agendy EU odpovídá v rámci své působnosti Ministerstvo pro místní rozvoj.

Ke splnění výše uvedeného závazku je nezbytné:

- předložit dokumenty „Územní agenda EU“ a „První akční program pro implementaci Územní agendy EU“ k projednání na Řídícím a koordinačním výboru (princip partnerství)
- připravit informační kampaň k problematice územní soudržnosti ve vztahu ke všem potenciálním partnerům (resorty, kraje, města, odborná veřejnost)
- specifikovat odpovědnosti dalších participujících ministerstev za plnění dílčích priorit a úkolů a vypracovat k tomu organizační opatření

- určit příslušné odpovědné útvary na MMR a partnery na odpovědných ministerstvech
- specifikovat věcné okruhy a formy spolupráce s kraji a městy.

Implementace Prvního akčního plánu se zajišťuje v následujících oblastech

Územní plánování

Z hlediska územního plánování budou výstupy z Územní agendy EU dále monitorovány a zapracovány do dokumentu Politika územního rozvoje ČR a prostřednictvím tohoto dokumentu i do územně plánovací dokumentace krajů a obcí. Výstupy z Politiky územního rozvoje ČR budou naopak vstupem pro debatu v rámci Územní agendy EU, zejména se to týká kapitol republikových priorit pro zajištění udržitelného rozvoje území, rozvojové osy a oblasti a dopravní a technická infrastruktura. Vítejme využívání výstupů z programu ESPON (pozn. tento program je relevantní i pro regionální politiku, urbánní politiku i kohezní politiku).

Regionální politika ČR

Navržené zásady implementace jsou v souladu se současnou realizací regionální politiky v ČR, která je formulována ve "Strategii regionálního rozvoje na léta 2007 - 2013". Ministerstvo pro místní rozvoj ze své kompetenční odpovědnosti formuluje svoji regionální politiku a přihlíží ke specifikům území. Snaží se eliminovat regionální disparity a zároveň se snaží podporovat diferencovaný potenciál jednotlivých regionů. Regionální politika vychází ze zásady solidarity mezi regiony, má svoji vertikální strukturu odvozenou od struktury veřejné správy včetně zásady subsidiarity. V realizované regionální politice jsou také obsaženy principy integrace jednotlivých politik, regionální spolupráce a dále např. koncentrace, soudržnosti, partnerství, jež jsou obsaženy v základních dokumentech EU, ze kterých vychází i První akční plán pro implementaci územní agendy EU a obsah jeho pěti navržených hlavních opatření (Lines of action).

Urbánní politika

Urbánní politika ČR (interní materiál MMR "Zásady urbánní politiky na období 2007 - 2013") vychází z Lipské charty a z dalších evropských dokumentů týkajících se rozvoje měst. Podporuje integrovaný přístup při strategickém plánování měst a řízení samotné realizace rozvoje pólů růstu tak, jak je deklarován v Lipské chartě, za pomoci Integrovaných plánů rozvoje měst. Tyto Integrované plány vycházejí ze sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu: „Politika soudržnosti a města: příspěvek měst k růstu a zaměstnanosti v rámci regionu“, COM (2006) 385, z 13.07.06. Shodně s akčním plánem je podpora rozvoje měst cílena na kulturní, sociální, environmentální a ekonomickou udržitelnost a vyšší konkurenceschopnost měst (LINE OF ACTION 3), jako pólů růstu a jako místa, kde dochází k přirozené koncentraci investic a inovačního potenciálu.

Kohezní politika

Dochází k posilování územního rozměru politiky soudržnosti jako integrujícího prvku sektorových politik. První akční plán pro implementaci územní agendy EU vytváří nástroj pro sledování a porovnání úrovně regionů v rámci EU. Pro přípravu budoucí politiky soudržnosti v období po roce 2013 umožní lepší zacílení prostředků politiky soudržnosti, které představují druhou nejvyšší výdajovou kapitolu rozpočtu EU. Znalost úrovně jiných regionů (zejména v nových členských státech EU) umožní České republice v době, kdy již pravděpodobně bude tzv. „čistým plátcem“, usilovat o nalezení takového mechanismu, který by zajistil možnost dalšího využívání prostředků pomoci EU (strukturálních fondů, Fondu soudržnosti) v relativně méně vyspělých oblastech (regionech).

Ve vztahu ke Strategii udržitelného rozvoje bude MMR garantem její „strategické oblasti“ Udržitelný rozvoj regionů, měst a území. Územní agenda EU prolíná do této sféry všemi třemi hlavními cíli, kterými jsou:

- rozvoj vyvážené a polycentrické soustavy měst a nového partnerství měst a venkova
- zajištění rovnosti přístupu k infrastruktuře a znalostem
- udržitelný rozvoj, efektivní veřejná správa a ochrana přírody a kulturního dědictví.

MMR vychází ze zásady, že všechny pilíře a strategické oblasti udržitelného rozvoje musí být stanoveny a hodnoceny při zohlednění regionálních dimenzí a vazeb. Hlavní výzvou Strategie udržitelného rozvoje v tomto směru je zajištění vyváženého a harmonického rozvoje regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatel, vytvoření předpokladů pro účelné využití a prostorové uspořádání území při zajištění souladů veřejných a soukromých zájmů partnerských subjektů.

4.4. Vazby Územní agendy EU a Lipské charty na Strategii udržitelného rozvoje, programové dokumenty národní regionální politiky a politiky soudržnosti v programovém období 2007-2013

Strategie udržitelného rozvoje je jedním z základních východisek pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti i národní regionální politiky ČR. Podstatou udržitelnosti dle této strategie je naplnění tří základních cílů: sociální rozvoj, který respektuje potřeby všech sociálních vrstev, účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů a udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti.

Politika soudržnosti je v rámci politiky EU úzce svázána s naplňováním cílů a principů udržitelného rozvoje. Významným prvkem, který formuloval sociální a ekonomické priority EU byl Lisabonský summit (březen 2000). Na jarním summitu v Barceloně (březen 2002) byla tato koncepce doplněna závěry předchozího summitu EU v Göteborgu (červen 2001), který přijal Strategii udržitelného rozvoje zaměřenou převážně environmentálním směrem. Lisabonský proces tak získal svou současnou podobu zdůrazňující potřeby rozvoje a vzájemné rovnováhy sociálního, ekonomického a environmentálního pilíře tak, aby jeden nebyl preferován před druhým. Vzniká tak výzva pro integrovanou realizaci principů a cílů udržitelného rozvoje a politiky hospodářské a sociální soudržnosti. ČR musí plnit své mezinárodní závazky k udržitelnému rozvoji z pozice hospodářsky vyspělé země, tj. sdílení globální a regionální zodpovědnosti při respektování specifik a zájmů České republiky. Strategie udržitelného rozvoje není neměnným dokumentem; je historicky podmíněna a v průběhu času se bude rozvíjet, doplňovat a měnit. Její základní role je včas upozornit na existující a potenciální problémy, jež by mohly ohrozit přechod ČR k udržitelnému rozvoji, a iniciovat opatření, jak těmto hrozbám předejít nebo alespoň zmírnit jejich dopad a co nejefektivněji řešit jejich eventuální důsledky.

Národní strategický referenční rámec (NSRR) je dokument zpracovaný na základě Nařízení (ES) č.1083/2006, jehož účelem je zajistit soulad mezi Strategickými obecnými zásadami Společenství pro soudržnost (Rozhodnutí Rady 2006/702/ES) a který určuje propojení mezi prioritami společenství na jedné straně a národním programem reforem členského státu na straně druhé. Strategické obecné zásady kladou silný důraz na územní rozměr politiky soudržnosti. Územní rozměr politiky soudržnosti je v Národním strategickém referenčním rámci promítnut do IV. Strategického cíle „Vyvážený rozvoj území“, který zahrnuje priority:

- vyvážený rozvoj regionů
- rozvoj městských oblastí

- rozvoj venkovských oblastí
- region soudržnosti hlavního města Praha
- evropská územní spolupráce.

Principy a priority Územní agendy EU a Lipské charty jsou součástí realizace regionální politiky v ČR, obsažené ve "Strategii regionálního rozvoje na léta 2007 - 2013". Ministerstvo pro místní rozvoj formuluje regionální politiku a přihlíží ke specifikům území. Prosazuje omezování regionálních disparit a podporuje diferencovaný potenciál jednotlivých regionů a solidaritu mezi regiony.

Strategie regionálního rozvoje ČR je základním koncepčním dokumentem pro českou regionální politiku na období let 2007 – 2013. Vytváří rovněž základní rámec propojení politiky soudržnosti EU s politikou regionálního rozvoje ČR. Zahrnuje dva základní cíle a sice „zvýšení ekonomického potenciálu, konkurenceschopnosti a sociální úrovně regionů ČR na úroveň srovnatelnou s vyspělými regiony Evropy (rozvojově zaměřený cíl)“ a „zastavení růstu a postupné snižování nepřiměřených regionálních disparit a využívání specifik území (disparitně zaměřený cíl)“. V tomto svém pojetí Strategie regionálního rozvoje vnáší v měřítku České republiky územní rozměr do sektorových politik a připravovaných sektorových operačních programů.

Z věcného hlediska lze konstatovat, že Strategie regionálního rozvoje je jedním z dokumentů realizace politiky územní soudržnosti EU vyjádřených v „Územní agendě EU“. Ve vazbě na priority územní agendy EU reflektuje priority rozvoje sídelní struktury a bydlení, rozvoje a regenerace měst, zajištění dopravní dostupnosti a obslužnosti, zdůrazňuje rozvoj kulturní infrastruktury a využívání kulturních památek a řešení specifických problémů venkova a periferních území. Vyjmenovává i relevantní opatření v oblasti ochrany přírody, krajiny a životního prostředí.

V rámci svého poslání jako strategický dokument jsou priority Strategie regionálního rozvoje vodítkem pro vypracování konkrétních realizačních programů a touto formou jsou začleňovány do konkrétních rozhodovacích procesů. V implementační části (5.6.3) pak Strategie regionálního rozvoje navrhuje i konkrétní zaměření podpor rozvoje městských a venkovských oblastí.

Politika územního rozvoje ČR je celostátní nástroj územního plánování, určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů. Politika územního rozvoje ČR slouží pro koordinaci územně plánovací činnosti krajů a obcí a pro koordinaci národních politik, koncepcí a strategií majících dopad do území.

V nové verzi dokumentu Politika územního rozvoje ČR 2008, pořizované na základě § 186 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, budou z Územní agendy EU promítnuty zejména relevantní priority pro rozvoj EU a priority ze Strategických obecných zásad Společenství pro politiku soudržnosti na období 2007-2013 a zohledněny další relevantní dokumenty a to v rámci kapitoly republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území. Tento postup je v souladu s odstavcem (36) Územní agendy EU. Odstavec (37) je v rámci dokumentu Politika územního rozvoje ČR ošetřen v rámci stavebního zákona (tj. zajištění transparentnosti procesů).

III. ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z EVROPSKÝCH FONDŮ V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2004-2006

1. Souhrnný přehled čerpání finančních prostředků z Evropských fondů

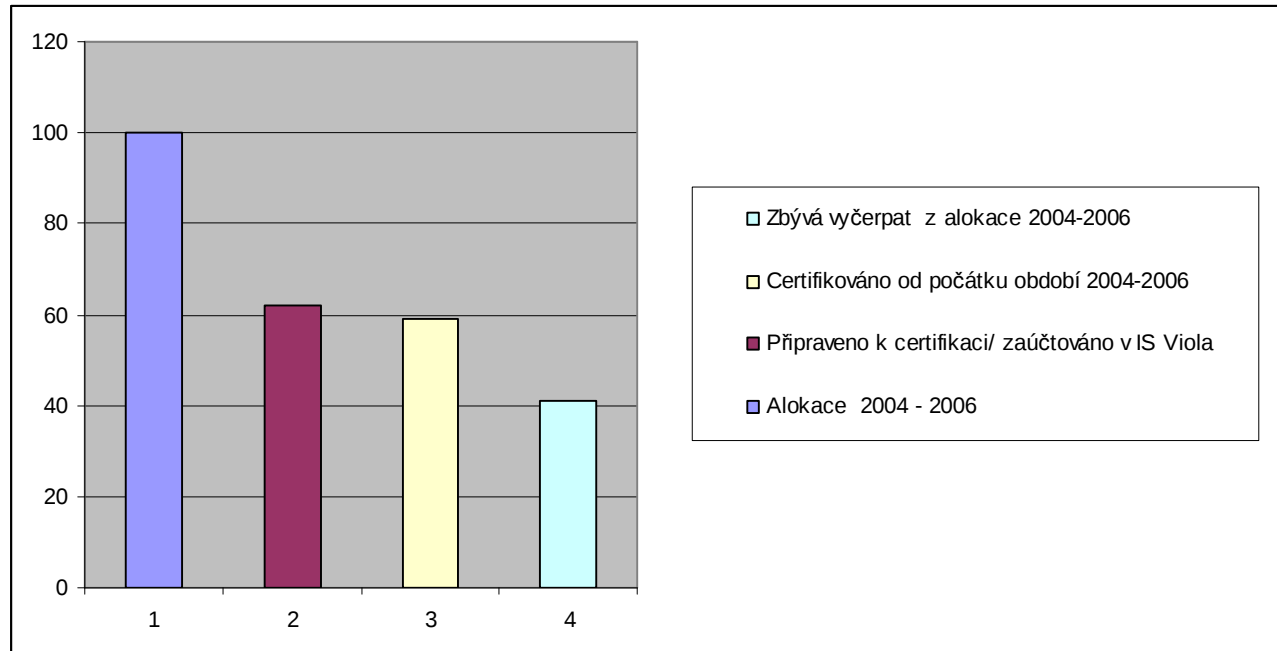
Souhrnný přehled čerpání za Rámec podpory Společenství v programovém období 2004 – 2006 je zpracován za operační programy (OP) k cíli 1 - SROP- ERDF, SROP – ESF, OPI, OP RLZ, OP PP, OP RVMZ – EAGGF a OP RVMZ – FIFG, Jednotné programové dokumenty za Cíl 2 a Cíl 3 a také za Iniciativy Společenství Equal a Interreg IIIA.

Souhrnný přehled čerpání finančních prostředků

Zdroj: MMR

OP, JPD 2 a 3 a Iniciativy Společenství	Stav čerpání příspěvku Společenství k 31. 12. 2007	
	v tis €	Podíl v %
Alokace 2004 - 2006	1 671 455,5	100,0
Připraveno k certifikaci/ zaúčtováno v IS Viola	1 036 259,8	62,0
Certifikováno od počátku období 2004-2006	988 013,3	59,1
Zbývá vyčerpat z alokace 2004-2006	683 442,2	40,9

Celková alokace ze SF na programové období 2004-2006 byla schválena ve výši 1 671 455,5 tis. EUR. K 31. 12. 2007 bylo z těchto prostředků připraveno k certifikaci 1 036 259,8 tis. EUR; z tohoto objemu bylo již certifikováno 988 013,3 tis. EUR. Do konce programového období zbývá vyčerpat 683 442,2 tis. Eur, tj. 40,9 % alokace 2004 – 2006 (viz graf).

1.1. Příspěvek Společenství (EK) kumulativně za programové období 2004 – 2006 na Cíl 1

Příspěvek Společenství

Zdroj: MMR 8644847

OP	Alokace 2004-2006 v tis. €	Certifikováno od počátku období 2004-2006 tis. €	Vyčerpáno v % z alokace 2004 - 2006
SROP (ERDF)	407 055,09	300 549,3	73,8
SROP (ESF)	47 277,51	24 113,1	51,0
OP RLZ	318 819,30	131 991,3	41,4
OP PP	260 852,10	119 613,0	46,0
OP Infrastruktura	246 360,40	172 697,6	70,1
OP RVMZ (EAGGF)	169 790,33	111 757,8	65,8
OP RVMZ (FIFG)	4 111,07	3 762,6	91,5
Celkem OP Cíl1	1 454 265,80	864 484,7	59,4

Z celkové alokace určené na operační programy Rámce podpory Společenství na Cíl 1 bylo již požádáno o čerpání více jak 59,4 %. Nejlépe si v čerpání prostředků z Evropských fondů vedou OP RVMZ – část financovaná z FIFG (91,5 %) a SROP financován z ERDF (73,8 %). Méně příznivá je situace v čerpání OP RLZ (41,4 %) a OP PP (46,0 %), u kterých zbývá do konce programového období, tzn. do 1. čtvrtletí 2009, čerpat více než polovinu prostředků.

1.2. Stav plnění pravidla N+2 pro alokaci roku 2005

Čerpání prostředků na Cíl 1

Zdroj: MMR

OP	Alokace 2005 v €	Vyčerpáno z alokace 2005 v € k 31.12. 2007	% čerpání z alokace roku 2005 k 31. 12. 2007
SROP- ERDF	135 890 287,00	270 774 222,99	100,0
SROP - ESF	15 783 015,00	20 643 189,70	100,0
OPI	82 244 353,00	153 921 386,83	100,0
OP RLZ	106 433 869,00	108 689 325,04	100,0
OP PP	87 082 257,00	100 551 293, 09	100,0
OP RVMZ - EAGGF	55 633 951,00	98 312 119,00	100,0
OP RVMZ - FIFG	2 420 887,00	2 420 887,00	100,0
Celkem OP	485 488 619,0	755 312 423,7	100,0

Do konce roku 2007 byly podle pravidla N+2 z alokace 2005 již prostředky z evropských fondů vyčerpány (100 %) u všech programů Cíl 1.

Ministerstvo pro místní rozvoj

SROP ERDF

Z alokace roku 2005 se k 31. 12. 2007 vyčerpalo 100 %. Alokace 2005 byla vyčerpána již v polovině roku 2007, kdy se již začala čerpat alokace roku 2006. Tento program patří tradičně k nejúspěšnějším a proto nemusela být přijímána žádná nápravná opatření.

SROP – ESF

Z alokace roku 2005 se k 31. 12. 2007 vyčerpalo 100 %. Ke zrychlení v čerpání opatření došlo tradičně až v druhé polovině roku, kdy koneční příjemci předložili dostatek ŽoP a bylo tak bez větších problémů naplněno pravidlo N+2 alokace roku 2005.

Ministerstvo životního prostředí

V rámci OP Infrastruktura bylo ke dni 31.12.2007 splněno pravidlo n+2 pro alokaci roku 2005. Čerpání prostředků probíhalo v rámci všech opatření OP s výjimkou opatření 1.3 Modernizace letišť nadregionálního významu, kde již byly všechny alokované prostředky vyčerpány dříve. Kromě opatření 1.3 patří k dalším opatřením s procentuálně nejvyšší hodnotou certifikovaných výdajů vzhledem k alokaci opatření 1.1 Modernizace tratí celostátního významu a důležitých

železničních uzlů (87%), opatření 3.2 Zlepšování vodohospodářské infrastruktury (86%) a opatření 1.4 Výstavba přístavní infrastruktury a modernizace vodních cest (83%). Nejnižší hodnoty certifikovaných výdajů vzhledem k alokaci se vyskytují u opatření 2.2 Podpora kombinované dopravy (3%) a opatření 2.3 Podpora zavádění alternativních paliv (9%). Pozitivním faktorem je, že v rámci těchto dvou opatření došlo během sledovaného období k nárůstu certifikovaných výdajů. Vzhledem k probíhající realizaci projektů v těchto opatřeních lze do budoucna předpokládat pokračování tohoto pozitivního trendu.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Z alokace roku 2005 u OP RLZ se k 31. 12. 2007 vyčerpalo 100 %. Ke zrychlení v čerpání opatření došlo zejména u Opatření 1.1 Podpora aktivní politiky zaměstnanosti.

Ministerstvo průmyslu a obchodu

V roce 2007 se podařilo podstatně zrychlit čerpání (průměr na 1 měsíc čerpání činí cca 172,5 mil. Kč) a tím splnit při použití zálohy na 100 % čerpání alokace prostředků podle pravidla N+2 u OP PP na rok 2005.

K nejvíce čerpaným prostředkům patří úvěrové programy (KREDIT 100% a START- 100%). Tyto úvěrové programy se k podnikatelské veřejnosti dostávají prostřednictvím Českomoravské záruční a rozvojové banky a pro velký zájem byly vyčerpány již v 9/06.

Dále jsou to dotační programy ROZVOJ (čerpano 97%), ÚSPORY ENERGIE (75%) a INOVACE (63%).

Ministerstvo zemědělství

Alokace roku 2005 se k 31. 12. 2007 vyčerpala na 100 %. Ke zrychlení v čerpání došlo zejména u opatření 2.3. Rybářství z fondu FIFG.

Řídící orgán OP Zemědělství přesunul po souhlasu EK alokaci roku 2006 z fondu FIFG do fondu EAGGF, kde byl bez problémů vyčerpán.

1.3. Stav plnění pravidla N+2 pro alokaci roku 2006

Plnění pravidla N+2

Zdroj: MMR

OP	Alokace 2006 v €	Vyčerpáno z alokace 2006 v €k 31.12. 2007	% čerpání z alokace roku 2006 k 31.12. 2007
SRP- ERDF	176 290 460,00	134 883 935,99	76,51
SRP - ESF	20 475 304,00	4 860 174,70	23,74
OPI	106 695 594,00	71 677 033,83	67,18
OP RLZ	138 076 651,00	2 255 456,04	1,63
OP PP	112 971 806,00	13 469 036,09	11,92
OP RVMZ - EAGGF	75 314 537,00	42 678 168,00	56,67
Celkem OP	629 824 352,00	269 823 804,65	42,84

Ministerstvo pro místní rozvoj

SRP ERDF

Pro plnění pravidla N+2 alokace 2006 je třeba si uvědomit, že k automatickému zrušení závazku by došlo v případě nedodržení lhůty stanovené pro předložení závěrečných dokumentů, alokace 2006 tedy nemusí být vyčerpána do 31. 12. 2008, ale až do 31.3. roku 2010. Vyčerpáním se rozumí zaslání žádosti o platbu EK.

Pokud nepředloží členský stát závěrečné dokumenty včas, ukončí Komise program podle dostupných dokumentů a provede automatické zrušení závazku a případné finanční opravy. U programu SRP – ERDF je již vyčerpáno 76% alokace 2006 a proto se nepředpokládají problémy s nedočerpáním, mírné obtíže může způsobit jen drobné přezávazkování.

SROP – ESF

U programu SROP – ESF bylo ke konci roku 2007 vyčerpáno již 24 % alokace 2006. Alokace je zazávazkována v plné výši a předpokládá se úplné vyčerpání alokace roku 2006.

Ministerstvo životního prostředí

OPI

Ve IV. čtvrtletí roku 2007 započalo čerpání alokace roku 2006. K 31. 12. 2007 bylo vyčerpáno cca 67,18 %, t.j. 71,68 mil € z alokace roku 2006. S přihlédnutím k dosavadnímu vývoji čerpání prostředků v rámci OP Infrastruktura lze předpokládat, že nebude problém s vyčerpáním alokovaných prostředků. Probíhalo čerpání ve všech opatřeních s výjimkou opatření 1.3, kde jsou již všechny prostředky vyčerpány.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

OP RLZ

Z alokace roku 2006 s přihlédnutím k plnění pravidla n+2 bylo k 31. 12. 2007 vyčerpáno 1,63 %. S ohledem na dosavadní trendy a vývoj čerpání z alokací 2004 a 2005 (vyčerpáno v rámci pravidla n+2 více než 100 %) lze předpokládat, že do konce programového období mohou být vyčerpány veškeré alokované prostředky. Většina projektů je dosud v realizaci a žádosti o platby budou doručovány po celý rok 2008 bez výraznějšího poklesu intenzity. Navíc, vzhledem k pohybu kurzu kontrahované projekty znatelně převyšují zbývající prostředky, proto nelze vyloučit přečerpání v některých prioritách programu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu

OP PP

Z alokace 2006 bylo k 31. 12. 2007 vyčerpáno jen 11,92 %. Jedním z důvodů je prodloužení termínů realizace projektů obsahujících stavební práce a tím i žádostí o platbu těchto finančně objemných infrastrukturálních projektů ze strany žadatelů. Předpokládáme, že první z těchto projektů budou administrovány na přelomu dubna a května 2008.

Ministerstvo zemědělství

OP RVMZ – EAGGF

Z alokace na rok 2006 bylo čerpáno 56,67 % a pokračuje tak nastavený trend čerpání. Předpokládáme, že cca 90% alokace roku 2006 by mělo být vyčerpáno již do konce července roku 2008.

1.4. Věcná opatření k řešení rizikových faktorů v závěru programového období 2004 - 2006

Na Cíl 1 zbývá v roce 2008 vyčerpat finanční prostředky ve výši 42,8%. Bude to vyžadovat zvýšené úsilí ŘO při řešení především rizikových faktorů při ukončování programů a projektů. Vážná rizika vznikají zejména v důsledku posilování kurzu Kč vůči EUR (posílení ve prospěch Kč činilo až 15%).

Ministerstvo pro místní rozvoj

Rizika v implementaci SROP ERDF a SROP - ESF

Ÿ přezávazkování u SROP – ERDF – riziko bude minimalizováno pravidelným sledováním vývoje čerpání na úrovni jednotlivých opatření, priorit a programu, případně tvorbou rezervy pro pokrytí salda ze SR.

- u SROP – ESF intenzivní komunikace s gestory grantových schémat v jednotlivých krajích na pracovních skupinách k opatření 3.2 a 3.3
- přednostní administrace žádostí o platbu u projektů spolufinancovaných z ESF na úrovni Konečných příjemců (KP) na CRR ČR a ŘO SROP.
- zvýšená pozornost bude věnována všem aspektům ukončování programového období 2004 – 2006.

Ministerstvo životního prostředí

K řešení rizik byla již k 30. 4. 2006 přijata opatření, která jsou stále platná:

- zkrácení doby nutné k uzavření smlouvy s Konečným příjemcem v rámci Priority 3
- využití prostředků technické asistence na platy dodatečných zaměstnanců a k posílení odborné a administrativní kapacity
- zavedení projektového sledování staveb a zlepšení vyhodnocení pokroku při realizaci staveb v sektoru doprava.

Tato opatření přispěla k bezproblémovému splnění pravidla n+2 pro léta 2004 a 2005. Z alokace roku 2006 doposud bylo čerpáno již 67,18 %, což vytváří předpoklady pro splnění alokace za tento rok i za celé programové období 2004-2006.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

K řešení rizik v implementaci OP RLZ jsou přijata tato opatření:

- snížení administrativní náročnosti, úpravy postupů a příručky pro příjemce
- v roce 2006 a první polovině 2007 např. zrušení platebních jednotek, výjimka pro kontrolu účetních dokladů do 5000 Kč, které se však začalo výrazně projevovat až v závěrečných měsících roku
- přesun prostředků do opatření s vyšší absorpční kapacitou (kontrahování proběhlo); celkově je překontrahováno s výjimkou především opatření 1.2., kde ještě pokračuje schvalování a kontrahování projektů
- školení, konzultace a semináře pro příjemce, návštěvy vytipovaných projektů posílením administrativní kapacity o pracovníky hrazené z technické pomoci přispívá k řešení personální problematiky v implementační struktuře
- zintenzívnění monitoringu a komunikace se subjekty implementační struktury; prováděno průběžně a posíleno od srpna 2007; intenzivní komunikace probíhá zejména se SSZ

Vážným problémem je přetrvávání nedostatků ve fungování systému MSSF MONIT a MSSF Central, ŘO intenzivně spolupracuje s dodavateli (Tesco SW, S&T) a dalšími členy implementační struktury na optimalizaci IS.

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Rizika v Implementaci OP PP

Čerpání prostředků z tohoto OP je v současnosti zpomalováno následujícími faktory ze strany podnikatelské veřejnosti:

- zpoždování realizace větších projektů, obsahujících vysoké procento stavebních nákladů, zejména z důvodu zanedbání přípravy staveb nebo špatného řízení projektů příjemci podpory
- časté změny podmínek poskytnutí dotace, spočívající v posunech etap a změnách struktury nákladů; důvodem je opět nedostatečná příprava projektu a špatné projektové řízení

Ÿ chyby v žádostech o platbu, zejména nárokování proplacení položek přímo nesouvisejících s cíli projektu.

Alokace jsou stanoveny v měně EUR, proto měsíčně provádíme přepočty hodnot na tuto měnu a kontrolu dat. Záleží proto také na vývoji kurzu v r. 2008. Pro informaci uvádíme, že rozdíl mezi kurzem 5/04 (32,705 Kč/Euro), kdy byl program OP PP z EDDF vyhlášen, a kurzem 12/07 (26,380 - nejnižší kurz za celé období) činí kursový rozdíl 1 649 889 798,- Kč.“

K 1. 10. 2007 byla část povinností do té doby zajišťovaná Českou energetickou agenturou a agenturou CzechTrade přesunuta na agenturu CzechInvest (CI). Přínosem je zjednodušení a zkrácení procesu, úspora pracovníků, jednotný metodický postup a lepší komunikace.

Ministerstvo zemědělství

Rizika v Implementaci OP RVMZ – EAGGF

Hlavním rizikem pro OP RVMZ je ohrožení nedočerpání alokace u některých opatření. I když OP RVMZ na doporučení MF přezávazkoval projekty nad 5 % alokovaných prostředků, ukázalo se, že v některých opatřeních bylo velké množství žadatelů, kteří odstoupili od smlouvy a projekty nerealizovali. OP RVMZ se tomu brání v rámci svých již v této chvíli omezených možností tím, že bylo přistoupeno k vydání dodatečných rozhodnutí.

Dalším rizikem je nedostatečný počet plně zaškolených pracovníků.

2. Jednotné programové dokumenty pro Cíl 2 a 3

2.1. Čerpání prostředků z evropských fondů kumulativně za Cíl 2 a Cíl 3 v programovém období 2004-2006

Čerpání prostředků kumulativně

Zdroj: MMR -MSSF

Programy	Alokace 2004 – 2006 v tis. EUR	Čerpáno k 31. 12. 2007 v tis. €		Zbývá vyčerpat do konce programového období v tis. €
		z alokace 2004-2006	% čerpání z alokací 2004-2006	
JPD 2-ERDF	71 295,4	38 880,6	54,5	32 414, 8
JPD 3 - ESF	58 793,4	29 517,5	50,2	29 275, 9
Cíl 2 a 3	130 088,8	68 398,1	52,6	61 690, 7

1) Připraveno k certifikaci a zaúčtováno v IS Viola

K 31. 12. 2007 bylo připraveno k certifikaci 54,5 % z alokace JPD 2 na programové období 2004 – 2006. Do konce programového období zbývá vyčerpat více než 50 %, tzn. 32 414,8 tis. EUR.

Nejrychleji jsou čerpány prostředky na Veřejnou infrastrukturu zlepšující kvalitu života zejména na sídlištích a nejpomaleji se čerpá na opatření 2.3 (Rozvoj strategických služeb na podporu informační společnosti v Praze).

Z alokace JPD 3 bylo za celé programové období 2004- 2006 ke konci roku 2007 připraveno k certifikaci jen 50,2 %. Nejrychleji se čerpají prostředky připravené k certifikaci na opatření 2.3 (Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb - globální grant) a nejpomaleji je čerpáno z opatření 1.1 (Rozšíření a zvýšení adresnosti aktivní politiky zaměstnanosti).

Podrobnější průběh čerpání prostředků z evropských fondů na Cíl 2 a Cíl 3 bude vyhodnocen v rámci plnění pravidla N+2 za alokaci roku 2005 a 2006.

2.2. Stav plnění pravidla N+2 pro alokaci roku 2005

Plnění pravidla N+2

Zdroj: MMR a MPSV

JPD	Alokace 2005 v €	Vyčerpáno z alokace 2005 v EURk 31. 12. 2007	% čerpání z alokace roku 2005 k 31. 12. 2007
JPD 2	23 762 027,00	26 991 755,87	100
JPD 3	19 595 226,00	19 713 473,67	100
Celkem	43 357 253,0	46 705 229,5	100

1) jedná se o kumulativní hodnotu výkazů/výdajů zaslaných Platebním a certifikačním orgánem Evropské komisi očištěných o vratky a penále.

Ministerstvo pro místní rozvoj

U JPD 2 byla k 31. 12. 2007 plně vyčerpána alokace 2005 a pravidlo N+2 tak bylo splněno. S plněním pravidla N+2 vůči alokaci 2006 se nepředpokládají žádné problémy.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Z alokace v roce 2005 určené na JPD 3 bylo vyčerpáno 100% a pravidlo N+2 bylo splněno.

2.3. Stav plnění pravidla N+2 pro alokaci roku 2006

Plnění pravidla N+2

Zdroj: MMR a MPSV

JPD	Alokace 2006 v €	Vyčerpáno z alokace 2006 k 31. 12. 2007	% čerpání z alokace roku 2006 k 31. 12. 2007
JPD 2	24 237 268,00	3 229 728,87	13,33
JPD 3	19 987 131,00	118 247,67	0,59
Celkem	44 224 399,00	3 347 976,54	6,96

1) jedná se o kumulativní hodnotu výkazů/výdajů zaslaných Platebním a certifikačním orgánem Evropské komisi očištěných o vratky a penále.

Ministerstvo pro místní rozvoj - JPD 2

Do konce programového období zbývá ještě vyčerpat 32 414 803,13 EUR. U tohoto JPD se však nepředpokládají vážnější problémy s vyčerpáním alokace roku 2006.

Opatření přijatá ke zrychlení čerpání:

- podpora žadatelům a konečným příjemcům formou poradenství při zpracování monitorovacích/etapových zpráv, žádostí o platbu, vyplňování Isprofinů apod.
- využití náhradních projektů v případě uvolnění finančních prostředků
- přednostní administrace žádostí o platbu za projekty JPD 2 na CRR ČR
- dohodnutí urychlení předkládání žádostí o platby u velkých projektů (projekty Magistrátu hl. města Prahy).

Ministerstvo práce a sociálních věcí - JPD 3

Z alokace roku 2006 nebylo zatím čerpáno. Proto jsou stále aktuální tato opatření přijatá k zrychlení čerpání v průběhu let 2006 a 2007:

- snížení administrativní náročnosti, úpravy postupů a příručky pro příjemce proběhlo v r. 2006 a v první polovině r. 2007 (např. zrušení platebních jednotek, výjimka pro kontrolu účetních dokladů do 5000 Kč), další změny pravidel by již byly v této fázi kontraproduktivní a proces naopak zdržovaly
- přesun prostředků do opatření s vyšší absorpční kapacitou, posílení administrativní kapacity o pracovníky hrazené z technické pomoci

- mimořádný režim administrátora při zpracování žádostí o platby byl uplatněn již v roce 2006 a byl uplatněn opětovně od října 2007
- zintenzívnění monitoringu a komunikace se subjekty implementační struktury bylo posíleno od srpna 2007.

3. Realizace fondu soudržnosti

Čerpání finančních prostředků FS v tis. EUR k 31. 12. 2007

Zdroj: IS Monit FS (ŘO FS) a Přehled prostředků CF vyžádaných a přijatých z Evropské komise na účet Platebního orgánu“ (MF NF)

Fond	Alokace ISPA a FS 2004 - 2006	Rozhodnutí / Fin.memoranda k 31.12.2006	Čerpání k 30.9.2007		Čerpání k 31.12.2007		Absolutní nárůst čerpání za poslední čtvrtletí
			Čerpání alokace	% čerpání alokací 2004-2006	Čerpání alokace	% čerpání alokací 2004-2006	
Fond soudržnosti celkem	1 230,2	1 230,2	560,7	45,6	651,3	52,9	90,6

Vysvětlivky: a) alokace = schválená Finančními memorandy a Rozhodnutími Komise

b) čerpání z alokace = skutečně vyžádané prostředky z EK

Čerpání prostředků z FS ve 4. čtvrtletí 2007 mělo uspokojivý charakter a plně kompenzovalo nízké tempo ve 3. čtvrtletí. Čerpání finančních prostředků odpovídá fyzické realizaci projektů. Toto hodnocení bylo rovněž konstatováno na 7. jednání Monitorovacího výboru FS, které se uskutečnilo v lednu 2008.

V sektoru dopravy byly vyřešeny problémy s přechodem na financování prostřednictvím státního rozpočtu (až na jediný projekt, kde vzhledem k jeho rozsahu přísluší přijetí programové dokumentace pro IS ISPROFIN vládě ČR). Kriteria postupu realizace projektů sledovaná EK, tedy m+12 (do 12 měsíců od poskytnutí zálohové platby bude vyžádána první průběžná platba) a m+24 (do 24 měsíců od vydání rozhodnutí EK bude zahájena realizace projektu) jsou u všech projektů průběžně sledována a plněna.

Ukončování relevantních projektů probíhá dle předpokladů. Ve sledovaném období EK posuzovala dokumenty k ukončení dvou projektů, u pěti projektů probíhal winding-up prováděný Auditním orgánem - Centrální harmonizační jednotkou MF. Pro další období (v průběhu roku 2008) se předpokládá, že proces ukončování projektů začne probíhat u cca 20-ti projektů.

Žádná specifická opatření nebyla přijímána, dílčí úkoly svázané s jednotlivými projekty byly řešeny průběžně.

Řídící orgán FS a Zprostředkující subjekt sektoru ŽP jednají s EK o naplnění podmínek pro některé projekty FS z roku 2004 (otázka přiblížení se nejlepší mezinárodní praxi) a podmínek výběrových řízení (koncesních projektů) na provozovatele u 3 projektů FS z roku 2006.

IV. REALIZACE INICIATIV SPOLEČENSTVÍ

1. Čerpání finančních prostředků kumulativně za programové období 2004 - 2006

Čerpání finančních prostředků kumulativně

Zdroj: MMR

Programy	Alokace 2004 – 2006 v tis. €	Čerpání k 31. 12. 2007 v tis. €		Zbývá vyčerpat do konce programového období v tis. €
		z alokace 2004-2006	% čerpání alokací 2004-2006	
EQUAL	32 100,9	15 479,6	48,2	16 621,3
Interreg Polsko	16 500,0	12 584,0	76,27	3 916,0
Interreg Sasko	9 900,0	7 186,0	72,59	2 714,0
Interreg Bavorsko	8 600,0	6 468,0	75,21	2 132,0
Interreg Slovensko	9 000,0	6 434,0	71,49	2 566,0
Interreg Rakousko	11 000,0	6 978,0	63,43	4 022,0
Celkem	87 100,9	55 129,6	63,3	31 971,3

Předpokládaná výše čerpání k 31. 12. 2008 je cca 30 mil. EUR. Zbývá část celková alokace bude poté odcertifikována v roce 2009.

2. Stav plnění pravidla N+2 pro alokaci roku 2005

Plnění pravidla N+2

Zdroj: MMR

Programy	Alokace 2005 v tis. €	Vyčerpáno z alokace 2005 v tis. € k 31. 12. 2007	% čerpání z alokace roku 2005 k 31. 12. 2007
CIP EQUAL	10 698,5	7 861,5	73,48
Interreg Polsko (česká část programu)	5 140,8	5 140,8	100
Interreg Sasko (česká část programu)	3 084,5	3 084,5	100
Interreg Bavorsko (česká část programu)	2 679,4	2 679,4	100
Interreg Slovensko (česká část programu)	2 804,1	2 804,1	100
Interreg Rakousko (česká část programu)	3 427,2	3 427,2	100
Celkem	27 834,5	24 896,1	89,8

K 31. 12. 2007 bylo pravidlo n+2 splněno. Alokace roku 2005 u programů iniciativ byla splněna na 100 %. U programu CIP EQUAL byla bez započtení záloh vyčerpána na 73,48 % (se započtením zálohové platby na 117,44 %).

Obecně se čerpání prostředků v CIP EQUAL daří a limit n+2 pro rok 2005 byl splněn se značným předstihem. Poněkud nižší čerpání prostředků oproti ideálnímu čerpání bylo pak zapříčiněno skluzem při zahájení realizace jednotlivých projektů CIP EQUAL v roce 2005.

Řídící orgán zavedl od počátku realizace Akce 2 a 3 CIP EQUAL pravidelný monitoring čerpání finančních prostředků a plnění pravidla n+2. Řídící orgán na základě tohoto monitoringu rozhoduje o konkrétních krocích v souvislosti s čerpáním programu.

Na základě zjištění, že volné finanční prostředky jsou alokovány i v opatřeních s nízkou absorpční kapacitou, byl změněn finanční plán CIP EQUAL (realokace mezi prioritami a opatřeními).

Byly vyhlášeny dvě dodatečné výzvy na tzv. Akci 3 CIP EQUAL (mainstreamingové aktivity – šíření a prosazování inovací do praxe a politik). Výzvy byly vyhlášeny v souladu s novým finančním plánem.

S příjemci dotace, kteří vykazovali velmi nízkou míru čerpání se uskutečnily osobní konzultace, na kterých byli informováni o stavu čerpání projektu a byla jim navržena možnost podání žádosti o

rozšíření stávajících aktivit či o možnosti zkrácení rozpočtu, aby bylo možné tyto prostředky přidělit v dodatečných výzvách.

ŘO zpracoval koncem roku 2006 návrh zjednodušení dokladování výdajů do 5000,- Kč. Tento návrh byl následně projednán s Ministerstvem financí, které vyjádřilo svůj souhlas. Od roku 2007 tak mají projekty možnost předkládat průběžné finanční monitorovací zprávy ve zjednodušené podobě. Tzn., že k finanční zprávě již nadále není nutné přikládat kopie účetních dokladů týkajících se cestovného, nákupu materiálu, zboží a služeb, apod., které jsou jednotlivě nárokovány v částce 5000,- Kč a nižší. Toto pravidlo se zároveň nevztahuje na následující tři typy výdajů: mzdové výdaje, výdaje nárokované alikvotními podíly, výdaje na zboží či služby pořízené na základě výběrových řízení. Tyto kroky byly také oceněny auditory EK.

3. Stav plnění pravidla N+2 pro alokaci roku 2006

Plnění pravidla N+2

Zdroj: MMR

Programy	Alokace 2006 v tis. €	Vyčerpáno z alokace 2006 v tis. € k 31. 12. 2007	% čerpání z alokace roku 2006 k 31. 12. 2007
EQUAL	13 784,2	0	0
Interreg Polsko (česká část programu)	6 319,9	2 403,5	38,0
InterregSasko (česká část programu)	3 791,9	1 078,0	28,4
InterregBavorsko (česká část programu)	3 294,0	1 162,2	35,3
InterregSlovensko (česká část programu)	3 447,2	880,9	25,6
InterregRakousko (česká část programu)	4 213,2	191,6	4,5
Celkem	34 850,2	5 716,2	16,4

Čerpání alokace 2006 tedy začne březnem 2008 a bude vyčerpána v první polovině roku 2009. K dosažení tohoto cíle jsou prováděny opatření uvedená v komentáři k alokaci roku 2005.

4. Přehled implementace iniciativ s řídicími orgány mimo ČR

4.1. Interreg IIIB CADSES

Ve dnech 11. a 12. 10. 2007 se ve Varšavě uskutečnilo jednání Monitorovacího výboru iniciativy ES Interreg IIIB CADSES. Tohoto jednání se za ČR zúčastnili zástupci MMR. Na programu jednání bylo především uzavírání programového období 2000 – 2006 a s tím spojené ukončení činnosti Společného technického sekretariátu (JTS) v Drážďanech. Byla projednávána také možnost dočasného převezení činností JTS na Řídicí orgán v Římě.

Dále byli účastníci informováni o průběhu auditu Evropské komise na řídicích složkách programu, který proběhl v květnu 2007. Na jeho základě je nezbytné přijetí Auditního manuálu členy Finanční kontrolní skupiny. Ta zasedala 2. a 3. 10. 2007 a podmíněčně přijala navrhovaný Auditní manuál, který bude následně dopracován. Za ČR se jednání zúčastnil za kontrolu druhého stupně zástupce odboru kontroly MMR a za kontrolu třetího stupně zástupce CHJ Ministerstva financí.

4.2. Interreg IIIC

Iniciativa ES Interreg IIIC se aktivně připravuje na ukončení operačního programu. Projekty musí být ukončeny (kromě jižní zóny) nejpozději do 31. 12. 2007 a závěrečné zprávy předány Společným technickým sekretariátům do 30. 6. 2008.

4.3. ESPON 2006

Ve dnech 13.-14. 11. 2007 se v portugalské Evoře konalo jednání Monitorovacího výboru. Finanční alokace v rozpočtu programu ESPON 2006 byly využity z 99%. Ke snížení výdajů došlo pouze u priority 4. Většina projektů je již uzavřena po finanční stránce, ale některé stále musí dokončit Závěrečné zprávy. Vedoucím partnerům těchto projektů byl Řídícím orgánem zaslán dopis se žádostí o nápravu. Protokoly o auditu ke kontrolám pěti projektů na místě jsou již dokončeny. Auditorská zpráva bude projednána Finanční kontrolní skupinou na jejím zasedání začátkem února 2008. Dále byly ukončeny práce na aktualizaci vědeckých nástrojů ESPON, a to HyperAtlas a web-GIS. Poslední verze bude obsahovat data získaná ze všech ukončených projektů ESPON 2006.

4.4. INTERACT

Ve dnech 17.–19. 10. 2007 se ve Vídni uskutečnilo 12. jednání Monitorovacího a řídicího výboru programu INTERACT. Za ČR se jednání zúčastnila pracovnice odboru územních vazeb MMR. Program INTERACT je připravován na ukončení v roce 2008. Všechny aktivity jsou realizovány podle plánu schváleného Monitorovacím výborem.

V. INICIATIVY EK, EIB A ERB

Realizace iniciativy JASPERS

„Iniciativa JASPERS nabízí pomoc při přípravě velkých projektů, které žádají o finanční podporu z Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj. Jedná se o společnou iniciativu Evropské komise, Evropské banky pro obnovu a rozvoj a Evropské investiční banky určené novým členským státům Evropské unie“

Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor Fondu soudržnosti odpovídá za realizaci aktivity JASPERS v ČR. V systému iniciativy JASPERS zastává roli „managing agent“. V této roli komunikuje s uživateli iniciativy na české straně a s poskytovateli pomoci na straně evropských struktur. Především organizuje přípravu a projednání ročního Akčního plánu JASPERS a jeho následné vyhodnocování.

JASPERS

Zdroj: MMR, OŘOF

Oblast realizace	2006 počet projektů	2007 počet projektů
Doprava	8	3
Region – Praha	2	
Region – Střední Čechy	1	
Region – Severozápad	2	1
Region ČR	3	2
Odvětví, obor – ŽP	2	1
Region – Praha	1	
Region – Jihozápad	1	
Region ČR		1
Odvětví, obor – výchova		1
Region ČR		1

Počty projektů v jednotlivých letech znamenají počty zahajovaných projektů.

Koncem listopadu (28.11.2007) proběhl v hotelu OLYMPIK pod patronací MMR (OFS) seminář s názvem „Využití expertní pomoci Iniciativy JASPERS“ při přípravě velkých projektů, který byl určen především zástupcům orgánů odpovědných za oblast příslušných operačních programů a předkladatelům velkých a náročných projektů, kteří mají zájem využít Iniciativu JASPERS při přípravě svých projektů spadajících do oblasti životního prostředí, rozvoje dopravní infrastruktury, či jiných sektorů, u kterých se očekává příprava významných a náročných projektů.

Ve IV. čtvrtletí probíhala jednání a příprava Akčního plánu JASPERS pro Českou republiku pro rok 2008 a započala nová jednání a příprava projektových žádostí JASPERS pro dva velké projekty z Integrovaného operačního programu, jejichž předkladatelem je GŘ Hasičského záchranného sboru ČR.

Evropská komise v roce 2005 připravila nové nástroje¹, které mají členským státům a regionům pomoci zlepšit kvalitu projektů a v rámci tzv. finančního inženýrství umožnit kombinovat technickou pomoc a granty s negrantovými nástroji, jako jsou půjčky, vlastní jmění, rizikový kapitál nebo záruky. Bylo to umožněno na základě spolupráce a dohody mezi EK a Evropskou investiční bankou (EIB) a dalšími mezinárodními finančními institucemi (viz Memorandum podepsané 30. května 2006). Tím by měly být využity manažerské znalosti specializovaných institucí (např. EIB a dalších institucí finančního trhu) při zpracování projektů a zvýšení odpovědnosti příjemců kombinováním grantů a půjček.

VI. HODNOCENÍ INDIKÁTORŮ

Systematické a úplné monitorování dat o programech, projektech, subjektech a jejich projektových žádostech je povinností všech řídicích orgánů. Údaje v IS MSSF-CENTRAL jsou průběžně aktualizovány přenosem dat z informačních systémů řídicích orgánů a jejich zprostředkujících subjektů a dále z IS VIOLA SF/CF.

Přehled plnění programových indikátorů k 31. 12. 2007

Zdroj: IS MSSF-Central

Název programu	Počet indikátorů přiřazených k programu		Počet plněných indikátorů		Procento naplnění
	stav k 27. 9. 07	stav k 10. 1. 08	stav k 27. 9. 07	stav k 10. 1. 08	stav k 10. 1. 08
FS: sektor ŽP	29	29	0	0	0
FS: sektor Doprava	13	13	0	0	0
OPPP	31	31	0	0	0
OPRLZ	420	420	316	9	2
OPRVMZ	28	28	0	0	0
SROP	98	98	84	84	86
OPI ŽP	82	82	0	1	1
OPI Doprava	78	78	10	14	18
JPD Cíl 2 Praha	74	78	14	21	27
JPD Cíl 3 Praha	452	452	241	56	12
EQUAL	149	215	126	128	86
INTERREG IIIA ČR - Sasko	58	58	26	26	45
INTERREG IIIA ČR - Bavorsko	50	50	27	27	54
INTERREG IIIA ČR - Rakousko	58	58	0	0	0
INTERREG IIIA ČR - SR	105	105	45	45	43
INTERREG IIIA ČR - Polsko	127	127	62	62	49
Celkem	1 852	1 922	951	449	23

Plnění indikátorů, které do určité míry odpovídá čerpání prostředků z evropských fondů, je vykázáno u OP SROP (86 %), EQUAL (86 %) INTERREG IIIA ČR - Polsko (49%), OP RLZ (2,0 %) a OPI – doprava (18 %) a JPD Cíl 2 Praha (27 %). Problémy spojené s vykazováním indikátorů u ŘO v působnosti MPO, MPSV a Mze jsou uvedeny níže.

Ministerstvo průmyslu a obchodu

ŘO OP PP ve spolupráci s implementační agenturou CzechInvest provádí rozsáhlou kontrolou korektnosti indikátorů, jejich přenosu a načítání v rámci informačního systému ISOP. Zároveň je ve spolupráci s MMR – OSMS řešen problém absence načítání dat do MSSF.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Po ukončení agregace MI v IS MSSF MONIT bude možné sledovat plnění indikátorů na úrovni jednotlivých opatření programu a postupné naplňování hodnot monitorovacích ukazatelů ve srovnání s kvantifikovanými cíly.

Ministerstvo zemědělství

Monitorovací indikátory OP RVMZ jsou průběžně sledovány od počátku podání žádosti žadatelem až po podání žádosti o proplacení. V žádosti o proplacení projektu žadatel uvádí stejné indikátory a jejich plnění.

VII. PŘIPRAVENOST PROGRAMŮ FINANCOVANÝCH Z EVROPSKÝCH FONDŮ V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007-2013

1. Připravované programy ke schválení

Zdroj: MMR

Název programů	Aktuální stav	Předpokládaný termín schválení
OP Výzkum a Vývoj pro Inovace	Příprava OP	1. pol. 2008

Nová verze OP VaVpI reflektující připomínky pozičního dokumentu Evropské komise (EK) č.1 a připomínky Rady Vlády pro VaV byla připravena 1. 11 2007. Vládní výbor pro vyjednávání NSRR přijal usnesení, že tato verze OP VaVpI bude k 15. 12. 2007 zaslána EK k neformálnímu posouzení. EK shledala několik nedostatků této verze OP VaVpI. Jednalo se především o nejasnou definici prioritní osy 4, týkající se investic do vzdělávací infrastruktury; nedostatečná připravenost OP VaVpI naplňovat synergie s Operačním programem Podnikání a inovace (OPPI); nedostatečné zapracování směrnice EU o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí (SEA) do operačního programu a nejasnou implementaci velkých projektů.

2. Schválené programy k 31.12. 2007

Zdroj: MMR

Název programu	Datum schválení	Schválený objem finančních prostředků z EU v € sl. 1	Cíl 2 v € sl. 2
OP Lidské Zdroje a Zaměstnanost	16.10. 2007	1 811 845 772	25 575 633
OP Vzdělávání pro Konkurenceschopnost	16.10. 2007	1 811 845 772	16 869 009
OP Praha Adaptabilita	16.10. 2007		108 385 242
OP Podnikání a Inovace	3.12. 2007	3 041 312 546	
OP Doprava	11.12. 2007	5 774 081 203	
ROP Severovýchod	3.12. 2007	656 457 606	
ROP Severozápad	3.12. 2007	745 911 021	
ROP Jihovýchod	3.12. 2007	704 445 636	
ROP Jihozápad	3.12. 2007	619 651 254	
ROP Střední Čechy	3.12. 2007	559 083 839	
ROP Střední Morava	3.12. 2007	657 389 413	
ROP Moravskoslezsko	3.12. 2007	716 093 217	
OP Životní Prostředí	19.12. 2007	4 917 867 098	
OP ČR – Polsko	11.12. 2007	219 459 344	
OP Praha Konkurenceschopnost	21.12. 2007	234 936 005	
Integrovaný OP	20.12. 2007	1 553 010 664	29 379 498
OP Technická Pomoc	27.12. 2007	243 835 110	3 948 062
Celkem		24 267 225 500	184 157 444
Celkem sloupec 1 a 2		24 451 382 944	

Programy Evropské územní spolupráce

Název programu	Datum schválení	Schválený objem finančních prostředků z EU v €
OP Mezuregionální spolupráce	11.9.2007	321 321 762*
OP Nadnárodní spolupráce	16.10.2007	246 011 074*
OP ESPON 2013	7.11.2007	34 033 512*
OP INTERACT II	4.12.2007	34 033 512*

* jedná se o schválené finanční prostředky vždy pro celý mezinárodní program

Dne 16. října 2007 byly Evropskou komisí schváleny první tři ESF programy (OP Praha Adaptabilita, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro Konkurenceschopnost).

V průběhu prosince 2007 byly schváleny další programy kromě OP Výzkum a Vývoj pro Inovace, většina z nich již také vyhlásila výzvy pro předkládání projektů. Výzvy prozatím nebyly vyhlášeny u OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita, u OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Výzkum a vývoj pro Inovace, OP Vzdělávání pro Konkurenceschopnost, IOP a u ROP Severozápad. Monitorovací výbory byly svolány u většiny operačních programů kromě Integrovaného operačního programu.

V návaznosti na znění kap. 11 Národního strategického referenčního rámce (NSRR) dle požadavku EK uvedeného v pozičním dokumentu ze dne 21. 9. 2006, byl na základě UV č. 818 ze dne 18. 7. 2007, zřízen rozhodnutím ministra pro místní rozvoj č. 187 ze dne 7. září 2007 odbor publicity a administrativní kapacity. Hlavní náplní odboru je koordinace činností ve vztahu k Řídícím orgánům a zprostředkujícím subjektům zejména v oblasti horizontálních témat „administrativní kapacita a publicita v rámci implementační struktury čerpání SF v období 2007 – 2013“.

V souladu se zněním výše uvedeného usnesení vlády, bod 3.1, předložil odbor publicity a administrativní kapacity v závěru IV. čtvrtletí roku 2007 ve spolupráci s ministerstvem financí a ministerstvem vnitra k projednání ve vládě návrh na vytvoření jednotného systému vzdělávání zaměstnanců realizujících NSRR, který bude jedním z nástrojů pro zajištění administrativní kapacity k realizaci NSRR.

V oblasti publicity byla Rozhodnutím ministra pro místní rozvoj č. 253/2007, ze dne 9. listopadu 2007, zřízena Pracovní skupina pro informování a publicitu fondů EU pro programovací období 2007 – 2013, která ve zmiňovaném období zahájila svou činnost.

V oblasti koordinace vztahů ke kompetentním orgánům jednotlivých operačních programů byly navrženy nástroje, v rámci kterých je řízena oblast přípravy zástupců Ministerstva pro místní rozvoj na jednáních a koordinována příprava relevantních stanovisek pro tyto orgány.

3. Operační programy Evropské územní spolupráce v letech 2007 – 2013

OP Mezuregionální spolupráce Interreg IVC

Ve 4. čtvrtletí běžela vyhlášená 1. výzva (21.9), která bude ukončena 15. 1. 2008. Pro vedoucí žadatele z České republiky uspořádalo Informační místo v Katovicích (Polsko) seminář s osobními konzultacemi. Odbor územních vazeb přeložil a publikoval pro české partnery českou verzi Programového manuálu a uspořádal 5. 11. 2007 seminář pro české potenciální projektové partnery, kterého se zúčastnilo 58 zájemců.

OP Nadnárodní spolupráce (Central Europe)

Ve dnech 1. - 2. 10. 2007 se konalo 11. zasedání skupiny Task Force. Tato skupina byla zodpovědná za přípravu nového programu a byla složená ze zástupců členských států budoucí Středovýchodní oblasti pro nadnárodní spolupráci v rámci Cíle 3. Na jednání byla na programu důležitá rozhodnutí pro implementaci programu Nadnárodní spolupráce v období 2007-2013. Byl řešen Jednací řád programu, rozpočet Technické asistence a Programový manuál. OP Nadnárodní spolupráce byl 3. 12. 2007 schválen Evropskou komisí. Ve dnech 17.-18.12. 2007 se konalo první zasedání Monitorovacího výboru tohoto programu. Byly diskutovány termíny a podmínky vyhlášení 1. výzvy, která se plánuje na začátek března 2008. Dále byla řešena finální verze Programového manuálu.

Pro informování potenciálních projektových partnerů a žadatelů byl vydán leták informující o programových cílech a prioritách. Dále byla vydána publikace „Zapojení České republiky do iniciativy ES Interreg IIIB CADSES v letech 2000-2006“. Tato publikace shrnuje výsledky a výstupy projektů českých projektových partnerů, které byly realizovány v rámci této iniciativy a poskytuje informace o nastupujícím programu Central Europe. Publikace obsahuje i praktické rady a informace, jak postupovat od nápadu projektu přes jeho realizaci až k úspěšnému zakončení projektu. Letáky společně s publikacemi byly mimo jiné distribuovány i do všech Euroinfocenter v ČR a budou v elektronické podobě zveřejněny na www.strukturalni-fondy.cz.

OP ESPON 2013

OP ESPON 2013 byl dne 7. 11. 2007 schválen Evropskou komisí. Ve stejném dni pořádal v Praze odbor územních vazeb MMR seminář pro potenciální projektové partnery. Seminář byl určen všem, kteří se chtěli dozvědět více o programu ESPON 2013, rádi by využívali jeho výsledků ve své práci, nebo se chtějí v novém programovém období 2007 - 2013 stát přímo projektovými partnery. Semináře se zúčastnilo na 50 zájemců.

Ve dnech 13.-14. 11. 2007 se v portugalské Evoře konalo jednání Monitorovacího výboru, na které navazoval seminář programu ESPON 2013.

Pro oslovení širší veřejnosti byl odborem územních vazeb vydán leták v češtině informující o cílech a prioritách programu. Tento leták byl distribuován do všech Euroinfocenter v ČR a v elektronické podobě byl zveřejněn i na www.strukturalni-fondy.cz.

OP INTERACT II

Třetí návrh Operačního programu INTERACT II. byl připraven v polovině října 2006 a projednán členskými státy na jednání Monitorovacího a řídicího výboru v listopadu 2006. Závěrečný návrh Operačního programu byl předložen členským státům v prosinci 2006. Dne 4. prosince 2007 byl Operační program INTERACT II schválen Evropskou komisí.

VIII. PŘEHLED KONTROLNÍCH A AUDITNÍCH ČINNOSTÍ

1. Finanční kontrola a audit na úrovni MF

Ministerstvo financí (dále „MF“) jako ústřední správní úřad pro finanční kontrolu v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, metodicky řídí, koordinuje a zajišťuje výkon finanční kontroly v rámci operačního programu (dále „OP“). Základním východiskem pro vydávání dílčích metodických pokynů, konzultovaných s příslušnými orgány Evropské komise, jsou platné právní předpisy ČR a ES.

Kontroly a audit

V oblasti strukturálních fondů a Fondu soudržnosti byly v průběhu 4. čtvrtletí 2007 v souladu s konsolidovaným plánem kontrol a auditů na rok 2007 prováděny specifickými útvary pro kontrolu vzorku operací veřejnosprávní kontroly u všech OP, projektů Fondu soudržnosti, projektů v rámci území hl.m. Prahy (JPD 2 a JPD 3) a vybraných ukončených projektů Iniciativ Společenství. Auditori Centrální harmonizační jednotky pro finanční kontrolu MF (dále „CHJ“), oddělení Audit fondů EU, průběžně dohlíželi na plnění plánů kontrolní činnosti vykonávané útvary pro kontrolu vzorku operací a projektů a útvary interního auditu a v souladu s Metodikou finančních toků a kontroly strukturálních fondů a Fondu soudržnosti čtvrtletně informovali odbor Národní fond MF jako platební orgán pro potřeby certifikace.

Pracovníci CHJ, oddělení Audit fondů EU, vykonali v průběhu měsíců října až prosince 2007 veřejnosprávní kontroly u konečných příjemců pomoci z Fondu soudržnosti za účelem zpracování tří prohlášení při ukončení projektů Fondu soudržnosti (ISPA) č. 2001/CZ/16/P/PE/009 - Ochrana vod povodí řeky Dyje, č. 2002/CZ/16/P/PE/014 - Rekonstrukce stokové sítě Žďár nad Sázavou, č. 2002/CZ/16/P/PE/012 - Projekt čistá Bečva. V této souvislosti byla ze strany pracovníků oddělení Audit fondů EU ukončena kontrola na Ministerstvu pro místní rozvoj (dále „MMR“), Ministerstvu životního prostředí (dále „MŽP“) a Státním fondu životního prostředí. Zároveň pokračovala kontrolní činnost u projektu Fondu soudržnosti (ISPA) č. 2002/CZ/16/P/PT/013 - Optimalizace železničního úseku Zábřeh na Moravě - Krasíkov.

Ve 4. čtvrtletí 2007 bylo ze strany CHJ ukončeno auditní šetření Iniciativy Společenství INTERREG IIIA v návaznosti na audit provedený Samostatným oddělením interního auditu MMR se zaměřením na odstranění zjištěných rizik. Bylo konstatováno, že opatření k nápravě byla přijata a jejich realizace přispěla k dostatečné eliminaci rizik. V rámci OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství za účelem ověření činnosti při kontrole vzorků se v říjnu 2007 auditor CHJ zúčastnil plánované společné kontroly na místě vybraného projektu (podopatření LEADER) spolu s auditory Ministerstva zemědělství (dále „MZe“) z útvaru pro kontrolu vzorků.

Nadále pokračovaly za přítomnosti auditorů CHJ přípravy aplikace legislativy ES pro potřeby jednotlivých OP pro programové období 2007 – 2013, včetně vypořádání připomínek orgánů EK k těmto OP. Současně se auditori CHJ účastnili pracovních skupin, které koordinoval odbor Rámce podpory Společenství (dále „RPS“) MMR a byly zaměřeny na ukončování programového období 2000 – 2006.

Probíhají nadále jednání k nastavení auditního systému v rámci přeshraniční spolupráce. Schválením všech OP přeshraniční spolupráce v prosinci 2007 započaly přípravy na ustavení tzv. skupin auditorů. Tyto skupiny auditorů budou v rámci každého OP napomáhat auditním orgánům při výkonu auditů systému a auditů operací. Skupiny tvoří zástupci členských států podílejících se na jednotlivých OP.

Dva externí audity pro ověření řídicího a kontrolního systému implementačních struktur České republiky pro programové období 2007-2013, tzv. „audity shody“, prováděné auditorskými

firmami PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o., a BDO Prima CA, s.r.o., probíhaly i ve 4. čtvrtletí 2007. Konala se potřebná jednání obou Řídících výborů a i nadále se pracovníci oddělení Audit fondů EU účastnili šetření na místě spolu s auditorskou firmou.

Auditoři CHJ připravili ve 4. čtvrtletí 2007 podklady pro Evropskou komisi ve vazbě na přípravu Koordinačního jednání k auditní a kontrolní činnosti Evropské komise a České republiky, které se uskutečnilo 21. ledna 2008 v Bruselu.

V rámci Twinningového projektu „Posilování role vnitřní finanční kontroly ve veřejné správě“ (Strengthening the Role of Public Internal Financial Control, PIFC, CZ 2005/IB/FI/01) mezi Švédskem a Českou republikou se v září a říjnu uskutečnily dva jednotýdenní studijní pobyty ve Švédsku. Programem zahraniční služební cesty do Švédska bylo seznámení se s postupy a principy, uplatňovanými ve švédské státní správě v oblasti finančního řízení, kontroly a auditu. V posledním čtvrtletí se konaly zbývající plánované semináře a workshopy v oblasti legislativy, FMC a IA. Za účasti vedení Ministerstva financí a Vládní agentury ESV ze Švédska byl závěrečným seminářem dne 13. prosince 2007 v Praze výše jmenovaný projekt úspěšně zakončen.

V průběhu 4. čtvrtletí pokračovala Technická asistence při twinningovém projektu CZ/2005/IB/FI/01 „Posilování role interní finanční kontroly ve veřejné správě“, kterou provádí ve spolupráci s CHJ škoolitelé z Ernst & Young & Advisory, s.r.o., člen koncernu (Ernst & Young). Výcvikové programy byly definovány s cílem posílit a zkvalitnit řídicí a kontrolní systémy v oblasti sdílené správy fondů EU a správy řízení veřejných rozpočtů ČR s využitím současné mezinárodní dobré praxe a aplikace nově přidané legislativy ES pro programové období na léta 2007 - 2013. Proškolení auditoři získají nové znalosti, dovednosti a návyky, které budou využívat při vlastní auditorské činnosti. Dále školení a řízená praxe vytvoří podmínky pro rozšíření stávající základny školitelů zejména se specializací na problematiku zajišťování sdílené odpovědnosti ČR při výkonu správy fondů EU. Školení jsou prováděna pro vybrané zástupce liniových ministerstev a Regionálních rad.

V souladu s cíli projektu byly dokončeny v průběhu 4. čtvrtletí výcvikové programy - Ověřování správnosti uskutečňovaných operací a vykazovaných výdajů, Audity řídicích a kontrolních systémů, Audity operací. Celkový počet účastníků na výcvikových programech 1 – 6, tj. účastníků, kteří absolvovali alespoň jeden den jedné fáze v rámci všech výcvikových programů, činí 186 pracovníků orgánů / subjektů implementační struktury (auditního orgánu a jeho pověřených auditních subjektů, řídicích orgánů a jeho zprostředkujících subjektů, platebního a certifikačního orgánu) a CHJ. Zároveň byly zahájeny další fáze projektu tzn. cvičné kontroly, cvičné audity operací a cvičné audity systémů na určených liniových ministerstvech (MŽP, MMR, MŠMT, MPO, MPSV, MZe, MD) a Úřadu regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy. Současně byly zahájeny přípravy Odborného průvodce – vzorové dokumentace, jehož vypracování je předmětem závěrečné fáze technické asistence. Již v listopadu 2007 byla distribuována řídicím orgánům a platebnímu a certifikačnímu orgánu jeho dílčí část „Odborný průvodce řízením rizik řídicím orgánům operačních programů“, aby tato pomůcka mohla být využita při formálním nastavení systému řízení rizik u těchto orgánů. Výsledky všech doposud realizovaných výcvikových programů jsou účastníkům k dispozici v datovém úložišti Ernst&Young Online eRoom. Jedná se o zabezpečené pracovní prostředí na bázi webového rozhraní.

Manuál pro audit řídicích a kontrolních systémů

Usnesením č. 1382/2007 ze dne 12. prosince 2007 vzala vláda ČR na vědomí Manuál pro audit řídicích a kontrolních systémů OP spolufinancovaných v programovém období let 2007 – 2013 z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu, jehož přílohou je vzor statutu auditního orgánu i pověřeného auditního subjektu (dále „Manuál“). Manuál byl vypracován CHJ a poskytuje rámec pro audit systémů za účelem ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému OP (dále „audit systému“) a pro audit operací na vhodném vzorku pro ověření vykázaných výdajů (dále „audit

operací“). Přístupy v něm obsažené je nutno považovat za soubor minimálních standardů a doporučení všem orgánům veřejné správy a jiným veřejným nebo soukromým subjektům, které jsou zapojeny do plnění úkolů v rámci sdílené odpovědnosti ČR za řádnou správu a řízení uvedených fondů EU.

Do Manuálu jsou již promítnuty návody Evropské komise pro postupy členských států při vypracování popisů řídicích a kontrolních systémů OP, pro provedení auditu shody a vypracování auditní strategie.

Současně se předpokládá, že MF v budoucím období promítne do Manuálu

• další návody, které budou Evropskou komisí eventuálně v této oblasti vydány,

• závěry auditu shody, který provádí hodnocení souladu nastavení řídicích a kontrolních systémů OP,

• výstupy výcvikových programů, které MF – CHJ pro finanční kontrolu/Auditní orgán organizuje pro vedoucí a ostatní zaměstnance řídicích orgánů, jejich zprostředkujících subjektů, certifikačního orgánu, auditního orgánu a pověřených auditních subjektů ve spolupráci s experty Ekonomistyrningsverket (Švédsko) a společností Ernst&Young v rámci twinningového projektu TF 2005 „Posílení vnitřní finanční kontroly ve veřejné správě“ č. CZ/2005/IB/FI/01.

V souladu s Manuálem byly ve 4. čtvrtletí vypracovávány a s CHJ konzultovány statuty jednotlivých pověřených auditních subjektů.

Nesrovnalosti

Ve čtvrtletním pravidelném hlášení Evropskému úřadu pro potírání podvodných jednání (OLAF) o nesrovnalostech zjištěných při implementaci strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, které se zasílá ve lhůtě do dvou měsíců po ukončení každého čtvrtletí z úrovně řídicích orgánů, bylo v listopadu 2007 podáno celkem 23 hlášení k nesrovnalostem, přičemž se 3 hlášení týkala Fondu soudržnosti a ostatní se vztahovala k strukturálním fondům. Konečná lhůta pro hlášení nesrovnalostí za IV. čtvrtletí 2007 je 29. 2. 2008.

Organizační změny v rámci MF ČR

V prosinci 2007 bylo ministrem financí rozhodnuto o reorganizaci odboru 17 Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu. Původní odbor CHJ je s platností od 1. 1. 2008 rozdělen na dva samostatné odbory – odbor Kontrola a odbor Auditní orgán – Centrální harmonizační jednotka.

Odbor Kontrola vytváří koncepci systému finanční kontroly ve veřejné správě, včetně harmonizace legislativy v návaznosti na právní předpisy ES/EU, a vystupuje v této oblasti jako koordinátor vztahů vůči orgánům EU. Plní na základě pověření ministra financí funkci Centrální harmonizační jednotky a jako takový je mimo jiné i orgánem odpovědným za zabezpečení systému dohledu nad zajištěním kvality interního auditu v orgánech veřejné správy ve shodě s mezinárodně uznanými standardy. V oblasti ochrany finančních zájmů ES vykonává roli Národního kontaktního bodu v síti AFCOS.

Odbor Auditní orgán – CHJ plní roli auditního orgánu prostředků pomoci EU poskytnuté ČR v rámci strukturálních fondů, FS/CF a EFF. Řídí metodicky auditní subjekty pověřené auditním orgánem výkonem svěřených činností, vypracovává příslušné aplikované metodiky pro koordinaci výkonu auditů vykonávaných auditním orgánem a pověřenými auditními subjekty a plní zpravodajské povinnosti ve vztahu k orgánům EU i orgánům národním. Zajišťuje výkon auditů na všech úrovních realizace operačních programů spolufinancovaných z finančních prostředků EU a z veřejných prostředků, ověřuje účinnost systémů finančního řízení a kontroly a na vzorku operací vykázané výdaje finančních prostředků EU a veřejných prostředků. Ověřuje u zprostředkujících subjektů, u řídicích orgánů a u platebního a certifikačního orgánu účinnost řídicích a kontrolních

systemů a plní auditní a oznamovací povinnosti v souladu s platnými ustanoveními přímo použitelných právních předpisů ES. Plní úkoly k vypracování prohlášení při ukončení pomoci poskytnuté ze strukturálních fondů a při uzavírání projektů FS/CF u programového období 2004 - 2006. Vykonává činnosti spojené s vydáváním prohlášení o uzavření pomoci u prostředků ze strukturálních fondů, FS/CF a EFF pro programové období 2007 – 2013.

2. Finanční kontrola prováděná Řídicími orgány

2.1. Kontrola prováděná MPO

Procesní kontroly

SSF kontroluje u subjektů implementační struktury dodržování postupů, vyplývajících z tohoto manuálu, u CI, CT a ČEA dodržování postupů, vyplývajících z Opatření ministra průmyslu a obchodu č. 18/2004 o rozdělení činností při implementaci OPPP a dále plnění dohody ze strany ČMZRB. Tuto kontrolu provádí na základě analýzy rizik – vytipováním rizikových uzlových bodů v procesu implementace nebo ad hoc, a to minimálně jedenkrát ročně u každého kontrolovaného subjektu.

V období byla uskutečněna procesní kontrola na agentuře CzechInvest na téma "Opožděné žádosti o platbu".

Projektové kontroly – kontroly na místě

Kontrola fyzické realizace projektů na místě (dále jen kontrola nebo kontrola na místě) je vykonávána agenturou CzechInvest dle Pravidel Ministerstva průmyslu a obchodu pro výkon kontroly fyzické realizace projektu, která jsou přílohou č. 07_02_M Manuálu implementace OPPP.

Kontrola je vykonávána na základě: Rozdělení činností při implementaci OPPP, které je přílohou Opatření ministra průmyslu a obchodu č.18/2004. Kontrola na místě probíhá formou veřejnoprávní kontroly dle Opatření ministra č. 14/2002 (které obsahuje podrobné postupy a všechny relevantní formuláře).

Příslušná agentura informuje o připravených kontrolních akcích předem SSF via e-mail a umožní zástupci SSF spoluúčast na prováděné kontrole, pokud o to zástupce SSF projeví zájem.

V období 1. 10.-31. 12. 2007 se zástupci SSF zúčastnili celkem 3 kontrol na místě.

V následující tabulce je znázorněn počet provedených kontrol na místě v období od 1. 10. 2007 do 31. 12. 2007.

	Dotace	Úvěry
Počet projektů s podanou žádostí o platbu, které byly předmětem kontroly	66	8
Objem kontrolovaných finančních prostředků	847 200 264	14 223 635

2.2. Kontrola prováděná MPSV

Řídicí orgán má konečnou odpovědnost za správnost věcného využití poskytnutých prostředků v rámci ESF, tedy i odpovědnost za vytvoření kontrolního systému a dodržování pravidel kontrolního systému na všech úrovních řízení. Kontrola je vykonávána na základě zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole a zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole a v souladu s článkem 13 nařízení Komise (ES) č. 1828/2006. Součástí činnosti řídicího orgánu je realizace kontrolní činnosti. Je zpracována podrobná metodika z hlediska zaměření, rozsahu, četnosti, vyhodnocení a kroků ke zlepšení stávajícího stavu. Postupy pro výkon kontrolní činnosti jsou zpracované v Operačních manuálech jednotlivých programů, u programů OP RLZ, JPD 3 jsou detailněji rozvedeny v příloze Operačního manuálu – Příručce pro kontrolu. Operační manuály

i Příručky pro kontrolu všech programů jsou průběžně aktualizovány a jsou do nich promítány všechny změny, které vyplynou z novel příslušných zákonů upravujících výkon kontrolní činnosti.

Za rok 2007 byly provedeny všechny plánované kontroly, navíc byly provedeny i další neplánované kontroly v programech EQUAL a JPD3. Nejčastějšími zjištěnými nedostatky byly chyby ve výpočtech oprávněných mzdových výdajů, nedostatky u provedených výběrových řízeních, nedostatečná publicita či archivace všech podkladů. Většinu nedostatků se ale podařilo odstranit již během kontroly. Protokoly ze všech provedených kontrol jsou zpracovávány průběžně, ve stadiu finálního zpracování je materiál Zprávy o výsledcích finančních kontrol za rok 2007.

Zaměstnanci MPSV provádějící kontroly procházejí dlouhodobě odborným vzděláváním souvisejícím s výkonem veřejnosprávní kontroly na místě v rámci projektu „Zajištění vzdělávání zaměstnanců zapojených do práce implementační struktury Evropského sociálního fondu na období 2006 - 2008“.

ŘO OP LZZ vykonává vůči žadatelům a příjemcům předběžnou, průběžnou a následnou kontrolu. Kontrola projektů probíhá na dvou úrovních – kontrola z pracoviště prováděná na základě dokumentů zasílaných příjemci a kontrola na místě u příjemců. ŘO stanovuje rozsah kontrolní činnosti tak, aby byla zaručena správnost a oprávněnost operací prováděných příjemci. ŘO každoročně rozsah kontrolní činnosti reviduje.

Základní kontrola z pracoviště je prováděna u 100% realizovaných projektů, a to při schvalování zjednodušených žádostí o platbu, na základě dokumentů poskytnutých příjemci a na základě monitorovací zprávy o realizaci projektu, kterou příjemci zasílají souběžně se žádostí o platbu v intervalech, které jsou stanoveny v právním aktu o poskytnutí podpory (např. každých 6 měsíců, po vyčerpání určitého procenta obdrženého předfinancování, apod.).

Kontrola zaručuje, že vykázané výdaje jsou skutečné, že produkty nebo služby byly poskytnuty v souladu s rozhodnutím, že žádosti příjemce o úhradu jsou správné a že operace a výdaje jsou v souladu s vnitrostátními pravidly a pravidly Společenství. Kontrola zahrnuje postupy pro zamezení dvojího financování výdajů z jiných režimů podpor Společenství nebo vnitrostátních režimů podpor za jiná programová období.

Řídící orgán OP LZZ může delegovat část svých kontrolních působností veřejnoprávní smlouvou či jiným právním aktem v souladu s předpisy ČR na Zprostředkující subjekt.

Povinnosti Zprostředkujících subjektů vztahující se k výkonu kontroly jsou obsaženy v dohodách o delegování uzavíraných v rámci implementační struktury a v rozhodnutích o poskytnutí dotace, případně jiných obdobných aktech.

3. Kontrola prováděná Nejvyšším kontrolním úřadem

Nejvyšší kontrolní úřad (dále jen NKÚ) je oprávněn vykonávat nezávislou kontrolní činnost ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu. Tato kontrolní činnost zahrnuje mimo jiné kontrolu plnění státního rozpočtu ČR a kontrolu hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí. Na základě těchto svěřených kompetencí vykonává NKÚ jak kontrolu plnění závazků ČR vůči příjmové části rozpočtu EU, tak kontrolu prostředků rozpočtu EU poskytovaných ČR.

NKÚ připravuje první vydání Zprávy o finančním řízení prostředků EU v ČR, která bude mimo jiné obsahovat shrnutí závěrů z kontrol provedených NKÚ, či auditů zveřejněných institucemi EU za období let 2004 až 2007. Základním cílem zprávy je přispět ke zlepšení stavu finančního řízení prostředků EU v ČR poukazem na zjištěné nedostatky a zároveň zvýšit povědomí veřejnosti o této oblasti. Zpráva bude publikována počátkem dubna letošního roku.

Ve Věstníku NKÚ, v částkách 1 až 3 vydaných za tři čtvrtletí roku 2007, byly publikovány tyto kontrolní závěry mající vztah k plnění úkolů spolufinancovaných v rámci HSS:

- KA č. 06/18 „Finanční prostředky určené na rekonstrukce a modernizace železničních tratí. Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s finančními prostředky poskytnutými na program rekonstrukce a modernizace železničních tratí.
- KA č. 06/30 „Finanční prostředky určené na programy přeshraniční spolupráce“ Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s finančními prostředky při realizaci programů přeshraniční spolupráce Phare CBC a Interreg IIIA.
- KA č.06/31 „Finanční prostředky vynakládané na výstavbu a technickou obnovu vodohospodářských a ekologických staveb v působnosti Ministerstva zemědělství“. Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití finančních prostředků na vybrané investiční akce vodohospodářských a ekologických staveb v působnosti Ministerstva zemědělství, a provést kontrolu opatření přijatých k nápravě dříve zjištěných nedostatků.
- KA č. 06/34 „Finanční prostředky poskytnuté na úhradu nákladů pozemkových úprav z kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zemědělství, Pozemkového fondu České republiky, operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“, popř. programu SAPARD“. Cílem kontroly bylo posoudit účelnost poskytování finančních prostředků na úhradu nákladů pozemkových úprav a ověřit hospodárnost nakládání s těmito prostředky pozemkovými úřady.

Ve Věstníku NKÚ, v částce 4 vydané ve čtvrtém čtvrtletí roku 2007, byly publikovány tyto kontrolní závěry mající vztah k plnění úkolů spolufinancovaných v rámci HSS:

- KA č. 07/04 „Finanční prostředky určené na vybrané akce programů výstavby a obnovy pozemních komunikací“ Cílem kontroly bylo prověřit hospodárnost, efektivnost a účelnost vybraných akcí programů výstavby a obnovy pozemních komunikací.
- KA č. 07/05 „Finanční prostředky určené na operační program Průmysl a podnikání“ Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití finančních prostředků na operační program Průmysl a podnikání.

4. Auditní činnosti prováděné Komisí a Evropským účetním dvorem

Evropská komise ověřuje existenci a řádné fungování řídicích a kontrolních systémů na základě výročních kontrolních zpráv, informací auditního orgánu a současně na podkladě vlastních auditů.

Ve 4. čtvrtletí 2007 proběhla za aktivní účasti auditorů CHJ, oddělení Audit fondů EU, auditní mise DG REGIO zaměřená na vybrané projekty Fondu soudržnosti a auditní mise DG EMPLOYMENT týkající se některých projektů ESF.

Samostatné a nezávislé kontroly vykonává ve své působnosti rovněž Evropský účetní dvůr (dále „EÚD“). V říjnu ukončil audit zaměřený na realizaci OP Infrastruktura. Dále byla doručena anglická verze zprávy z auditní mise EÚD, týkající se realizace OP Průmysl a podnikání a byly sděleny předběžné nálezy.

Evropský úřad pro potírání podvodných jednání vykonává kontroly na místě v rámci ochrany finančních zájmů EU a potírání podvodů a korupce nebo jakýchkoli jiných protiprávních aktivit.

IX. ZÁVĚRY

Čerpání finančních prostředků z evropských fondů alokovaných pro ČR na základě strategického dokumentu – RPS (Rámec podpory Společenství) na programové období 2004 -2006 ve výši 1, 671 mld. Eur (vyčerpáno bylo téměř 60 % k 31. 12. 2007) pozitivně přispělo k urychlení ekonomického růstu v ČR, snížení nezaměstnanosti a k prohloubení územní soudržnosti regionů. Více než dvojnásobně vyšší dynamika HDP v ČR oproti Eurozóně vytváří příznivé ekonomické podmínky pro implementaci cílů a priorit v novém programovém období na léta 2007 – 2013. Česká ekonomika v roce 2007 již dosáhla více než 80 % průměrné úrovně vyspělých zemí EU.

V létech 2008 - 2009 by mělo být v zásadě ukončeno čerpání prostředků z evropských fondů v rámci RPS. Tím, že zbývá vyčerpát cca 40 % z celkové alokace na léta 2004 -2006, tzn. 683, 4 mil. Eur, řídicí orgány operačních programů, příslušná ministerstva a územní orgány musí zvýšit úsilí při ukončování projektů tak, aby nedošlo ke zrušení závazků Evropské komise při nesplnění podmínek pro ukončování OP. Průběh čerpání, zejména v roce 2007 (alokace podle principu N+2 byla splněna na 100 %), kdy došlo u rozhodujících OP k podstatnému zrychlení, vytváří příznivé předpoklady pro vyčerpání alokovaných prostředků na léta 2004 – 2006. Rizikovým faktorem je vývoj kurzu Kč vůči Eur. Zhodnocení kurzu koruny v průměru činilo více než 10 % oproti roku 2004, což vyžaduje zvýšené nároky na eliminaci kursových rozdílů z veřejných i vlastních prostředků konečných příjemců pomoci.

V hodnocení účinnosti a přínosů čerpaných prostředků na OP a projektů financovaných z evropských fondů pomocí indikátorů se vyskytuje řada problémů. Jsou to zejména přetrvávající problémy v jejich vykazování (často až v závěrečné etapě programů a projektů) a vypovídací schopnosti o kvalitě hodnocení přínosů. Příslušné orgány věnují jejich řešení zvýšenou pozornost.

Ve schvalování a přípravě operačních programů na čerpání prostředků z evropských fondů alokovaných na léta 2007 – 2013 ve výši 26,3 mld. Eur se situace v závěru roku 2007 podstatně zlepšila. Bylo již schváleno 17 OP s prostředky na celé programové období ve výši 24, 451 mld. Eur z celkového počtu 18 OP.

Na pozitivním vývoji čerpání prostředků z evropských fondů se podílí také auditní, kontrolní a metodická činnost z úrovně EK, NKÚ, ministerstva financí, některých ministerstev a řídicích orgánů. Auditní a kontrolní činnost EK, Evropského účetního dvora a Evropského úřadu se zaměřovala na ochranu finančních zájmů EU a potírání podvodů a korupce. NKÚ se zaměřil na prověření oprávněnosti, hospodárnost, efektivnost a účelnost čerpání finančních prostředků na vybrané akce programů financovaných z evropských fondů.

Kontroly prováděné z úrovně MF, odvětvových ministerstev a řídicích orgánů se zaměřily zejména na dodržení stanovených opatření a metodických pokynů pro implementaci OP a operativní odstraňování zjištěných nedostatků v čerpání prostředků na vybrané projekty a programy.